

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های خبری

ویژگی های کابینه کارآمد از دیدگاه رهبر معظم انقلاب

شاخص یابی بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲

معاونت سیاسی
صدا و سیما

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

– پژوهشگر: امید جلوداریان

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه.....	۱
فصل اول: نمودار سازی بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	
الف - نمودار مؤلفه‌های قانونی در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۳
ب - نمودار کلی شاخص‌های محوری در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۴
ج - نمودار پرسش‌هایی که در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ پاسخ داده شد.....	۱۳
د - نمودار بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ از زاویه آینده نگری.....	۱۳
هـ - نمودار برخی از مهمترین موارد و مصادیق در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۱۵
فصل دوم: مهمترین موضوعات و محورهای بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۱۶
الف - مفاهیم قانونی در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۱۷
ب - شاخص‌های محوری بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲.....	۲۰
ج - پرسش‌ها و شبهه‌هایی که در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ پاسخ داده شد.....	۳۶
د - بررسی بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ از زاویه آینده نگری.....	۴۰

مقدمه

در این پژوهش، بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ شاخص یابی شده و مؤلفه‌های قانونی، شاخص‌های محوری، پرسش‌ها و شبهه‌ها در این باره، استخراج و به استناد عین عبارات آورده شده است. در بخش‌های دیگر نیز بیانات ایشان از زاویه تحلیل محیطی و آینده‌نگری بررسی و در پایان، ملاحظات رسانه‌ای و پیشنهادی برنامه‌سازی مرتبط مطرح شده است.

هدف از بررسی مجموع بیانات رهبر انقلاب در مراسم تنفیذ در سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲، استخراج ویژگی‌های کابینه کارآمد بود. "پایبندی به خطوط اسلام و انقلاب و امام" یکی از مهم‌ترین نکات و شاخص‌هایی است که رهبر معظم انقلاب خطاب به مسئولان بر آن تاکید و به محورهایی اشاره می‌کنند که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: حفظ عظمت اسلام و مسلمین، الگو نگرفتن از نظام سوسیالیستی و توجه به نظام اقتصادی اسلامی، اجتناب از هرگونه اختلاط با اهداف غیرمشروع و غیراخلاقی، تلاش برای اقامه عدل و هموار کردن راه خدا در مقابل پای مردم، پیروی نکردن از نظام سرمایه داری، نگه داشتن افراد مومن در صحنه، ترویج اخلاق و روحیات اسلامی، برنامه ریزی برای پیشرفت به سمت اهداف انقلاب، پایبندی به آنچه امام بزرگوار به یادگار گذاشته است، مدیریت انقلابی و کارآمد و داشتن روحیه انقلابی.

نکته مهم دیگری که از بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم تنفیذ درباره کابینه خوب و کارآمد استخراج شده است، توصیه به مسئولان درباره "کامجویی نکردن از قدرت" است. ایشان مسئولان را به استفاده نکردن از منصب و مقام برای بهره‌مندی‌های خود توصیه می‌کنند و از گذاشتن اهواء و هوس‌های خود به جای آرمان‌ها برحذر می‌دارند.

توجه به انتقادات و به حساب آوردن منتقدان، جلوگیری از استفاده تبعیض آمیز از فرصت‌ها و امکانات عمومی، مراقبت درباره اصطکاک پیدا کردن منافع مسئولان با مردم، انجام دادن کارهای کشور بدون شتابزدگی، استواری و استحکام در کار، حرکت در جهت سیاست‌های سند چشم‌انداز و رفاه عمومی و عدالت اجتماعی، استفاده از شیوه‌های علمی و دستورالعمل علاج قرار ندادن نسخه‌های وارداتی، حرکت جدی در زمینه علم از دیگر ویژگی‌های کابینه کارآمد از دیدگاه رهبر معظم انقلاب است که از بیانات ایشان به دست آمده است.

پیدا کردن شیوه‌های توزیع عادلانه امکانات، نوآوری و تلاش در زمینه‌های پولی و مالی و تولیدی و خدماتی، برآورده کردن نیازها با آگاهی و شتاب لازم و تدبیر مقتضی، جبران عقب ماندگی‌های مژمن کشور در زمینه‌های علمی، فنی، اجتماعی و فرهنگی، تلاش و کار و قاطعیت در عمل، داشتن روحیه خدمتگزاری، خاکساری و تواضع در مقابل مردم، به کارگماردن مدیران لایق و متقی، برقراری امنیت عمومی، دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم، تکیه بر عدالت، جلوگیری از ویژه‌خواری است، جلوگیری از تجاوز و تعدی به مظلومان، مقابله با فساد، مقابله با عده‌ای که با تکیه به نام آزادی، فحشا و بی بندوباری را در جامعه رایج می‌کنند، برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و داخلی، همکاری موثر با قوای دیگر، حل کردن مسائل جهانی بر اساس معیارهای خودی، حفظ وحدت کلمه و پرهیز از تهیج سیاسی، حفظ منافع کشور در عرصه‌های بین‌المللی و وابستگی کامل به فرهنگ ملی از دیگر نکاتی است که از بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری در سال‌های ۶۸ تا ۹۲ استخراج شده است.

فصل اول:

پژوهش
تحریر
معاونت ساسی
صدا و سیما

نمودار سازی

بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری
از سال ۶۸ تا ۹۲

- ۱- سنگینی وظیفه مسئولان در نظام اسلامی
- ۲- استحکام ساخت داخلی قدرت
- ۳- برخورد حکمت آمیز با مسائل
- ۴- امت وسط
- ۵- برنامه ریزی و قانونمداری
- ۶- انتقادپذیری
- ۷- عدالت محوری
- ۸- نسخه‌های منسوخ و وارداتی
- ۹- صلح طلبی تاریخی ملت ایران
- ۱۰- روحیه خدمتگزاری
- ۱۱- بی ارزشی ذاتی حکومت
- ۱۲- کمر بستگی دین خدا و تعهد به قانون، اعتبار مسئولان در نظام اسلامی
- ۱۳- حفظ ایمان دینی در مردم
- ۱۴- توجه جدی به مسئله اقتصاد و اشتغال
- ۱۵- اباحی گری اعتقادی
- ۱۶- زیر سوال بردن اصل اعتبار انقلاب
- ۱۷- فسادهای مالی و اقتصادی
- ۱۸- تهییج سیاسی
- ۱۹- وحدت کلمه و پرهیز از تخریب
- ۲۰- شناخت ملت
- ۲۱- اجرای کارها در جهت سیاست های پذیرفته شده
- ۲۲- رعایت اصول اخلاقی درست
- ۲۳- رفاه عمومی و عدالت اجتماعی
- ۲۴- نظام اقتصادی اسلامی
- ۲۵- فرهنگ ملی و خودی
- ۲۶- خطوط انقلاب و اسلام
- ۲۷- جهت گیری های انقلابی

ویژگی‌های کابینه کارآمد

الف) قدردانی نعمت خدمت به مردم:

- ۱- شناخت عظمت مردم
- ۲- قبول زحمت خدمت به مردم
- ۳- شکرگزاری نعمت خدمت به مردم
- ب) پایبندی به خطوط اسلام و انقلاب و امام:
 - ۱- حفظ عظمت اسلام و مسلمین
 - ۲- الگو نگرفتن از نظام سوسیالیستی و توجه به نظام اقتصادی اسلامی
 - ۳- اجتناب از هرگونه اختلاط با اهداف غیرمشروع یا اهداف غیرمقبول و غیراخلاقی
 - ۴- تلاش برای اقامه عدل و حکم... و هموار کردن راه خدا در مقابل پای مردم در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و سازندگی
 - ۵- توجه به نظام اسلامی و پیروی نکردن از نظام سرمایه‌داری
 - ۶- نگه داشتن افراد مومن در صحنه
 - ۷- کوشا در اجرای احکام الهی
 - ۸- ترویج اخلاق و روحیات اسلامی
 - ۹- پایبندی به مبانی اسلام و ارزش‌های اسلامی
 - ۱۰- برنامه ریزی برای پیشرفت به سمت اهداف انقلاب
 - ۱۱- پایبندی به آنچه امام بزرگوار به یادگار گذاشته است
 - ۱۲- مدیریت انقلابی و کارآمد
 - ۱۳- داشتن روحیه انقلابی

ج) درست عمل کردن به وظایف و مسئولیت‌ها در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی:

- ۱- کامجویی نکردن از قدرت:
 - ۱-۱- استفاده نکردن از منصب و مقام برای بهره‌مندی‌های خود
 - ۲-۱- استفاده نکردن از قدرت برای ارضای هوس‌های انسانی
 - ۳-۱- مراقبت درخصوص گذاشتن اهواء و هوس‌های خود به جای آرمان‌ها
 - ۴-۱- توجه به انتقادات و به حساب آوردن منتقدان
 - ۵-۱- جلوگیری از استفاده تبعیض آمیز از فرصت‌ها و امکانات عمومی
 - ۶-۱- مراقبت درباره اصطکاک پیدا کردن منافع مسئولان با مردم
- ۲- انجام دادن کارهای کشور بدون شتابزدگی
- ۳- استواری و استحکام در کار
- ۴- حرکت در جهت سیاست‌های سند چشم‌انداز:
 - ۱-۴- حرکت در جهت رفاه عمومی
 - ۲-۴- حرکت در جهت توسعه علمی و فنی و همه‌جانبه و عدالت‌محور
 - ۵- استفاده از شیوه‌های علمی با تکیه به فهم و نیاز ایرانی و اقتضائات کشور
 - ۶- دستورالعمل قرار ندادن نسخه‌های وارداتی و از دور خارج شده غربی‌ها
 - ۷- حرکت جدی در زمینه علم
 - ۸- اقدام جدی برای پیوند علم و صنعت و فناوری
 - ۹- پیدا کردن شیوه‌های توزیع عادلانه امکانات
 - ۱۰- نوآوری و تلاش در زمینه‌های پولی و مالی و تولیدی و خدماتی و همه آن چیزهایی که به اقتصاد مردم وابسته است
 - ۱۱- جستجو کردن اولویت‌ها در نیازها
 - ۱۲- برآورده کردن نیازها با آگاهی و شتاب لازم و تدبیر مقتضی

ویژگی‌های کابینه کارآمد

- ۱۳- انجام دادن کارها در جهت سیاست‌های پذیرفته شده
- ۱۴- توجه ویژه به رفاه عمومی و عدالت اجتماعی
- ۱۵- استفاده از امکانات و ظرفیت‌های عظیم کشور
- ۱۶- جبران عقب ماندگی‌های مژمن کشور در زمینه‌های علمی، فنی، اجتماعی و فرهنگی
- ۱۷- به کارگیری سرمایه استعداد انسانی کشور
- ۱۸- پر کردن خلاء ها و انجام دادن کارهای بزرگ و ماندگار
- ۱۹- تلاش و کار و قاطعیت در عمل
- ۲۰- داشتن روحیه خدمتگزاری، خاکساری و تواضع در مقابل مردم
- ۲۱- احساس مسئولیت برای اصل اقدام و کار
- ۲۲- کفایت و لیاقت اجرایی
- ۲۳- کاردانی و علاقه به کار
- ۲۴- به کارگماردن مدیران لایق و متقی
- ۲۵- برقراری امنیت عمومی
- ۲۶- دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم
- ۲۷- تکیه بر عدالت:
- ۱-۲۷- توجه به حقوق آحاد مردم
- ۲-۲۷- جلوگیری از ویژه‌خواری است
- ۳-۲۷- جلوگیری از تجاوز و تعدی به مظلومان
- ۴-۲۷- توجه ویژه به محرومان
- ۲۸- پیگیری جدی آرمان ها
- ۲۹- توکل به خدا و اخلاص در عمل
- ۳۰- مقابله با فساد
- ۳۱- تعقیب جدی مفاسد مالی و اقتصادی
- ۳۲- مقابله با عده‌ای که با تکیه به نام آزادی، فحشا و بی بندوباری را در جامعه رایج می‌کنند
- ۳۳- توجه ویژه به قشرهای مستضعف و فقیر که نیروهای ماندگار انقلاب اند
- ۳۴- ریشه کن کردن فقر و بی عدالتی و تبعیض
- ۳۵- برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و داخلی:
- ۱-۳۵- شکیبایی و حوصله در برابر مشکلات
- ۲-۳۵- استحکام ساخت درونی اقتدار ملی
- ۳-۳۵- مقتدر کردن کشور از درون و دل نبستن به بیرون
- ۴-۳۵- توجه جدی به مسائل اقتصادی و علمی در درجه اول
- ۵-۳۵- همکاری موثر با قوای دیگر
- ۶-۳۵- حل کردن مسائل جهانی بر اساس معیارهای خودی
- ۷-۳۵- حفظ وحدت کلمه و پرهیز از تهیج سیاسی
- ۸-۳۵- توجه به همه کسانی که در انتخابات شرکت کردند نه فقط رای دهندگان به خود
- ۹-۳۵- دفاع شایسته از حقوق سیاسی و اقتصادی ملت در عرصه های بین المللی
- ۱۰-۳۵- حفظ منافع کشور در عرصه های بین المللی
- ۳۶- وابستگی کامل به فرهنگ ملی:
- ۱-۳۶- مراقبت در خصوص تهاجم فرهنگی
- ۲-۳۶- تقویت زبان فارسی
- ۳-۳۶- ترویج فرهنگ اسلامی
- ۴-۳۶- حفظ فرهنگ خودی
- ۳۷- جلوگیری از اباحی گری اعتقادی و عملی:
- ۱-۳۷- ایجاد خدشه در اعتقادات
- ۲-۳۷- تشویق جریان‌های خلاف اخلاق در جامعه
- ۳-۳۷- ترویج انواع و اقسام فسادها

الف) قدردانی نعمت خدمت به مردم:

۱- شناخت عظمت مردم

۲- قبول زحمت خدمت به مردم

۳- شکرگزاری نعمت خدمت به مردم

ب) پایبندی به خطوط اسلام و انقلاب و امام:

۱- حفظ عظمت اسلام و مسلمین

۲- الگو نگرفتن از نظام سوسیالیستی و توجه به نظام اقتصادی اسلامی

۳- اجتناب از هرگونه اختلاط با اهداف غیرمشروع یا اهداف غیرمقبول و غیراخلاقی

۴- تلاش برای اقامه عدل و حکم الله و هموار کردن راه خدا در مقابل پای مردم در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و سازندگی

۵- توجه به نظام اسلامی و پیروی نکردن از نظام سرمایه داری

۶- نگه داشتن افراد مومن در صحنه

۷- کوشا در اجرای احکام الهی

۸- ترویج اخلاق و روحیات اسلامی

۹- پایبندی به مبانی اسلام و ارزش های اسلامی

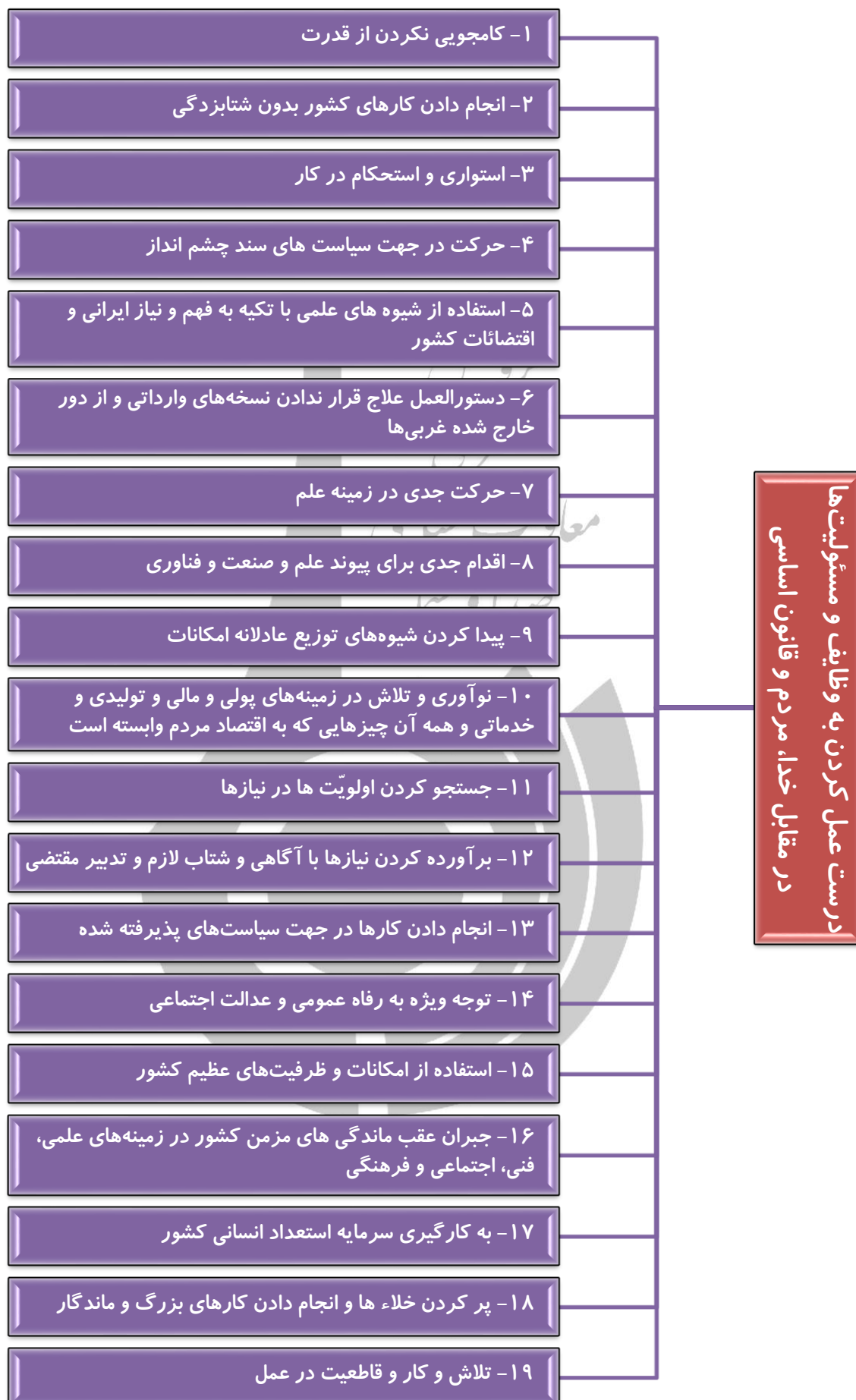
۱۰- برنامه ریزی برای پیشرفت به سمت اهداف انقلاب

۱۱- پایبندی به آنچه امام بزرگوار به یادگار گذاشته است

۱۲- مدیریت انقلابی و کارآمد

۱۳- داشتن روحیه انقلابی

ج) درست عمل کردن به وظایف و مسئولیت‌ها در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی:

درست عمل کردن به وظایف و مسئولیت‌ها
در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی

۲۰- داشتن روحیه خدمتگزاری، خاکساری و تواضع در مقابل مردم

۲۱- احساس مسئولیت برای اصل اقدام و کار

۲۲- کفایت و لیاقت اجرایی

۲۳- کاردانی و علاقه به کار

۲۴- به کارگماردن مدیران لایق و متقی

۲۵- برقراری امنیت عمومی

۲۶- دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم

۲۷- تکیه بر عدالت

۲۸- پیگیری جدی آرمان‌ها

۲۹- توکل به خدا و اخلاص در عمل

۳۰- مقابله با فساد

۳۱- تعقیب جدی مفسد مالی و اقتصادی

۳۲- مقابله با عده‌ای که با تکیه به نام آزادی، فحشا و بی بندوباری را در جامعه رایج می‌کنند

۳۳- توجه ویژه به قشرهای مستضعف و فقیر که نیروهای ماندگار انقلاب اند

۳۴- ریشه کن کردن فقر و بی عدالتی و تبعیض

۳۵- برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و داخلی

۳۶- وابستگی کامل به فرهنگ ملی

۳۷- جلوگیری از اباحی گری اعتقادی و عملی

کامجویی نکردن از قدرت:

معاونت‌ساز

حرکت در جهت سیاست‌های سند چشم‌انداز:

تکیه بر عدالت

برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و داخلی

شکیبایی و حوصله در برابر مشکلات

استحکام ساخت درونی اقتدار ملی

مقتدر کردن کشور از درون و دل نبستن به بیرون

توجه جدی به مسائل اقتصادی و علمی در درجه اول

همکاری موثر با قوای دیگر

حل کردن مسائل جهانی بر اساس معیارهای خودی

حفظ وحدت کلمه و پرهیز از تهیج سیاسی

توجه به همه کسانی که در انتخابات شرکت کردند نه فقط رای دهندگان به خود

دفاع شایسته از حقوق سیاسی و اقتصادی ملت در عرصه های بین‌المللی

حفظ منافع کشور در عرصه های بین‌المللی

جلوگیری از اباحی گری اعتقادی و عملی

ج - نمودار پرسش‌هایی که در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ پاسخ داده شد

د - نمودار بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ از زاویه آینده نگری

- ۱- تجربه های بارزشی که فشارهای دشمنان در اختیار مسئولان و مردم می‌گذارد.
- ۲- دشمنانی که از روز اولی که انقلاب پیروز شد، صریحاً اعلام دشمنی کردند و گفتند می‌خواهند این انقلاب را از بین ببرند و نظام جمهوری اسلامی را محو کنند.
- ۳- توصیه رهبر انقلاب درباره به حساب آوردن منتقدانی که با رئیس جمهور و نظام هیچ دشمنی‌ای ندارند.
- ۴- عقب‌افتادگی های مزمَن کشور در زمینه‌های علمی، فنی، اجتماعی و فرهنگی
- ۵- موضع دفاعی ملت ایران در تاریخ جمهوری اسلامی و حتی در تاریخ گذشته و دفاع همیشگی از حقوق و استقلال خود
- ۶- هیچ عبادتی بالاتر از عبادتِ مسئولی نیست که به سبب تلاش و خدمت به مردم، از راحت و آسایش و امنیتِ خود صرف‌نظر می‌کند.
- ۷- فرمایش امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) به ابن‌عباس درباره ارزش ذاتی حکومت که از کفش وصله‌خورده کمتر است مگر اینکه حقی اقامه شود.
- ۸- اجرای احکام الهی و اسلامی عامل در صحنه نگهداشتن ملت در پیروزی انقلاب و دوران جنگ تحمیلی و در همه توفان‌ها
- ۹- تبلیغات جهانی که بی‌گمان از مرکزیت های حساب‌شده سیاسی و امنیتی هدایت می‌شود.
- ۱۰- اباحی‌گری یکی از مسائلی که دشمن به‌طور جدی در کشور تبلیغ می‌کند
- ۱۱- عده ای غافل و پادو که در داخل خواسته دشمنان را در خصوص ندیده گرفتن پیام آزادی، معنویت، ارزش و فضیلت و کرامت انسانی انقلاب دنبال و تبلیغ کردند.
- ۱۲- وجود گلوگاه های فساد در کشور که به‌شدت باید از آن ترسید و با آن مقابله و مبارزه کرد.
- ۱۳- نامه هشت ماده‌ای رهبر انقلاب به رئیس جمهور، رئیس قوه قضاییه و رئیس مجلس درباره اینکه مبارزه با فساد، مبارزه ای جدی و واقعی است.
- ۱۴- هوس های عده ای محدود در داخل جامعه که موجب اغوای ذهن و فکر دختر و پسر جوان و مرد و زن مؤمنی می‌شود که هیچ انگیزه فساد نداشتند.
- ۱۵- احساس متدینین در مشروطیت مبنی بر اینکه کار به سمت بی‌دینی پیش می‌رود
- ۱۶- توصیه رهبر انقلاب به تربیون داران (منبرها و روزنامه‌ها و صدا و سیما و مجلس و نماز جمعه و امثال اینها) درباره پرهیز از تهییج سیاسی

فصل دوم:

پژوهش
تحریر
معاونت ساسی
صدا و سیما

مهم‌ترین موضوعات و محورهای

بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از
سال ۶۸ تا ۹۲

الف - مفاهیم کانونی در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲

ردیف	مفاهیم کانونی و نکات کلیدی	توضیح مفهوم به استناد عین بیانات
۱	سنگینی وظیفه مسئولان در نظام اسلامی	«وظیفه‌ی مسئولان، وظیفه‌ی سنگینی است. در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای کامجویی از قدرت نیست؛ به معنای قبول زحمات خدمت به مردم است؛ این معنای قبول زحمت است؛ معنای مسئولیت در نظام جمهوری اسلامی این است.»
۲	استحکام ساخت داخلی قدرت	«درس بزرگی که ما از این فشارهای اقتصادی دریافت کردیم، این است که هرچه میتوانیم، باید به استحکام ساخت داخلی قدرت پردازیم؛ هرچه میتوانیم، در درون، خودمان را مقتدر کنیم.»
۳	برخورد حکمت آمیز با مسائل	«مسائل سیاسی هم مسائل مهمی است. من تأیید میکنم نظری را که رئیس جمهور محترم ابراز کردند در زمینه‌ی برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و مسائل سیاسی و مسائل ارتباطات بین‌المللی و اینها.»
۴	امت وسط	«بله، همین جور که گفتند، «امت وسط» خصوصیت جامعه‌ی اسلامی است؛ «و کذلک جعلناکم امةً وسطاً لتکونوا شهداء علی الناس و یكون الرسول علیکم شهیداً». راه وسط، همان راه اسلام است؛ نگاه کنیم ببینیم اسلام به ما چه میگوید، اسلام از ما چه میخواهد.»
۵	برنامه ریزی و قانونمداری	«من به مسئولین کشور و به دولتی که تشکیل خواهد شد، توصیه میکنم برنامه‌ریزی را در کار مورد اهتمام قرار بدهند. برنامه‌ریزی کمک خواهد کرد که مردم بتوانند به آنچه که در پیش روی آنهاست، اعتماد کنند؛ بتوانند در مورد پیشرفت کشور قضاوت کنند.»
۶	انتقادپذیری	«لیکن یک دسته‌ی دیگر هم هستند که اینها جزو نظامند، با رئیس جمهور، با نظام هیچ دشمنی‌ای ندارند؛ ممکن است منتقد باشند. این منتقدان را بایستی به حساب آورد؛ نظرات آنها را باید شنید؛ آنچه که قابل فهم است، قابل قبول است، آن را پذیرفت.»
۷	عدالت محوری	«تکیه‌ی بر عدالت، اساسی‌ترین و محوریت‌ترین اصل یک حرکت الهی است؛ ادامه‌ی کار همه‌ی انبیا و مصلحان بزرگ تاریخ است. البته عدالت دشمنانی دارد. همه‌ی کسانی که نانشان در بیعدالتی است، با عدالت دشمن‌اند.»
۸	نسخه‌های منسوخ و وارداتی	«استفاده‌ی از شیوه‌های علمی، کار لازمی است. البته علم نباید اشتباه بشود با نسخه‌های وارداتی که اغلب آنها منسوخ است؛ چه در زمینه‌ی اقتصاد، چه در زمینه‌ی مسائل فرهنگی، چه در زمینه‌های گوناگون. بعضیها دوست دارند امروز ما نسخه‌های منسوخ و از دور خارج شده‌ی غربیها را بار دیگر در این‌جا برای خودمان دستورالعمل علاج به حساب بیاوریم.»
۹	صلح طلبی تاریخی ملت ایران	در زمینه‌ی سیاست بین‌الملل، همچنان که دولتهای قبلی اعلام کردند و بعداً هم همین‌طور خواهد بود، ملت ایران یک ملت صلح‌طلب است. ملت ایران سر ستیزه‌گری با هیچ ملتی را ندارد.
۱۰	روحیه خدمتگزاری	«این روحیه‌ی خدمتگزاری، خاکساری، تواضع در مقابل مردم و شناخت عظمت مردم را برای خودتان حفظ کنید، که این نعمت بزرگی است.»
۱۱	بی ارزشی ذاتی حکومت	«امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) به ابن عباس فرمود: ارزش ذاتی حکومت برای من از این کفش وصله‌خورده کمتر است - «ألا ان اقیم حقاً» - مگر این که حقی را اقامه کنم؛ آن وقت قدرت ارزش پیدا میکند. امیرالمؤمنین با معارضان همین قدرت به جنگ برمیخیزد.

		قدرتی که برای عدالت و حقیقت است، ارزشمند است».
۱۲	کمر بستگی دین خدا و تعهد به قانون، اعتبار مسئولان در نظام اسلامی	«در نظام اسلامی، اعتبار همه مسئولان به این است که خود را کمر بسته دین خدا و مجری قوانین و متعهد به قانون اساسی بدانند. مردم این را می‌خواهند و انتخاب کرده‌اند. اگر کسی قدم را کج بگذارد و از این راه منحرف شود - چه رهبری باشد، چه رئیس جمهور باشد و چه دیگر مسئولان - قبل از آن که ساز و کار اجرایی برای کنار گذاشتن آنها به کار بیفتد؛ چون فاقد شرط میشوند، خودشان منزل و کنار گرفته‌اند».
۱۳	حفظ ایمان دینی در مردم	«آن عاملی که میتواند ملت ایران را - با فقدان بسیاری از تجهیزاتی که قدرتهای بزرگ از آن برخوردارند - این‌طور محکم و باثبات نگه دارد، ایمان دینی است. باید ایمان دینی را در مردم حفظ کرد تا این مردم بتوانند مقاومت خود را حفظ کنند و بایستند و از مسئولان پشتیبانی کنند».
۱۴	توجه جدی به مسئله اقتصاد و اشتغال	«ما در موقعیت حساسی هستیم. به اعتقاد من امروز فوریت‌ترین کار این است که به مسائل اقتصادی و مسأله معیشت و در رأس همه مسأله اشتغال، با جدیت پرداخته شود. هیچکدام از اینها معضلات و گره‌های کوری نیستند که دستهای توانا و فکرهای کارآمد، نتوانند آنها را حل کنند».
۱۵	اباحی گری اعتقادی	«من به دوستان - از جمله به رئیس جمهور محترم - قبلاً این را عرض کرده‌ام. یکی از مسائلی که دشمن به‌طور جدی در کشور تبلیغ میکند، مسأله اباحیگری است. اباحیگری اعتقادی و عملی، یعنی پایبندیها و تقیدات و تکیه‌گاههایی که یک انسان را در حرکت خود به سمت هدف مشخصی عازم و مصمم میکند، از او گرفتن و او را سرگردان و لنگ کردن».
۱۶	زیر سوال بردن اصل اعتبار انقلاب	«بنده از همان اوایلی که این تبلیغات در رفتارهای دشمنان کشور، اجرایی و عملیاتی شده بود - حدود ده، یازده سال پیش - متوجه این نکته شدم و به همه، بخصوص به مسئولان فرهنگی هشدار دادم و گفتم اینها میخواهند اصل اعتبار انقلاب را زیر سؤال ببرند؛ انقلابی که یکی از افتخارات تاریخ بشری در زمان ماست».
۱۷	فسادهای مالی و اقتصادی	«فساد انواع و اقسامی دارد که فسادهای مالی و اقتصادی از جمله آنهاست. یکی از بزرگترین مسؤولیتهای مسئولان کشور - از جمله رئیس جمهوری محترم - تعقیب مفاسد مالی و اقتصادی است که باید در برنامه دولت قرار گیرد. البته قوه قضاییه و قوه مقننه هم در این زمینه مسؤولند و خوشبختانه همکاریهایی هم میکنند».
۱۸	تهیج سیاسی	«یک توصیه هم به بقیه مسئولان و فعالان سیاسی عرض کنم؛ مخصوصاً به کسانی که تربیونهایی در اختیارشان هست - هر تربیونی؛ از منبرها و روزنامه‌ها و صدا و سیما و مجلس و نماز جمعه و امثال اینها بگیرید تا هر تربیونی در هر گوشه کشور - مراقب باشید که تهیج سیاسی برای کشور مضر است».
۱۹	وحدت کلمه و پرهیز از تخریب	«یکی از بدترین عیوب برای فعالان سیاسی این است که درصدد انشقاق و جدایی و بهانه‌گیری از یکدیگر باشند. وحدت کلمه را حفظ کنید. یکی از بدترین کارها این است که مسئولان موظف نظام، به وسیله اشخاص دیگر - صرفاً به خاطر این که تربیونی در اختیارشان قرار گرفته - مورد تخریب واقع شوند».
۲۰	شناخت ملت	«آنچه من به مسئولان دولت آینده و رئیس جمهور عزیز - که بحمدالله خودشان هم به این نکات توجه دارند - از باب تذکر عرض میکنم این است که اولاً، همه سعی ما باید این باشد که این ملت را بشناسیم».
۲۱	اجرای کارها در	«اگر چه، در صورتی که مجری آن سیاست را قبول نداشته باشد، معلوم نیست چقدر بتواند

	جهت سیاست های پذیرفته شده	این کار را به درستی انجام دهد. ولی به هر حال، آن که لازم و اساسی است، این است که مدیر، مسؤول یا وزیری که این مسؤولیت را برعهده گرفته، کار را در جهت آن سیاستهای پذیرفته شده که سیاستگذاران در هر بخش انجام داده‌اند، پیش ببرد».
۲۲	رعایت اصول اخلاقی درست	«رکن سوم، حفظ طهارت و تقواست. حفظ پاکیزگی در عمل است. اجتناب از هرگونه - خدای ناکرده - اختلاط با اهداف غیر مشروع یا اهداف غیر مقبول و غیراخلاقی است. این، شأن سوم است. مدیر خوب، مدیری است که هر کاری را به عهده میگیرد، با رعایت اصول اخلاقی صحیح، انجام دهد».
۲۳	رفاه عمومی و عدالت اجتماعی	«اساس در نظام اسلامی، عبارت است از رفاه عمومی و عدالت اجتماعی. فرق عمده ما با نظامهای سرمایه‌داری همین است. در نظامهای سرمایه‌داری، اساس، رشد اقتصادی و شکوفایی اقتصادی و ازدیاد و تولید ثروت است. هر که بیشتر و بهتر تولید ثروت کند، او مقدم است».
۲۴	نظام اقتصادی اسلامی	«نظام اقتصاد اسلامی، درست است. این‌طور نیست که نظام اقتصادی اسلامی، عبارت باشد از هر چه که در هر دوره‌ای مصلحت باشد. نخیر! نظر شریف امام رضوان‌الله‌علیه هم این نبود. من خودم یک وقت از ایشان پرسیدم».
۲۵	فرهنگ ملی و خودی	«فرهنگ ملی» یعنی «فرهنگ خودی». فرهنگ خودی، باید حفظ شود. البته فرهنگ خودی از فرهنگهای دیگر هم وام میگیرد؛ حرفی نداریم. «اطلبوا العلم ولو بالصّین». این هم فرهنگ است».
۲۶	خطوط انقلاب و اسلام	«دوران جدید، اگر به معنای انصراف از خطوط ترسیم شده‌ی قطعی به وسیله‌ی امام عزیزمان باشد - که همان خطوط انقلاب و اسلام است و چیزی از آن فراتر نیست - هرگز در انقلاب ما پیش نخواهد آمد».
۲۷	جهت گیری‌های انقلابی	«اگر در مسایل رفاه زندگی عمومی و ایجاد تسهیلات و رفع مشکلات غرق شویم، به طوری که جهتگیریهای انقلابی را به دست غفلت بسپریم، به ابهت و هیبت انقلاب ضربه زده‌ایم و جاذبه‌ی آن را در دنیا مخدوش کرده‌ایم و این، مطمئناً به کارایی ما ضربه خواهد زد. بنابراین، این دو در کنار هم مطرحند».

ب - شاخص‌های محوری بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
۱	ویژگی‌های کابینه کارآمد:	الف) قدردانی نعمت خدمت به مردم: ۱- شناخت عظمت مردم ۲- قبول زحمت خدمت به مردم ۳- شکرگزاری نعمت خدمت به مردم ب) پایبندی به خطوط اسلام و انقلاب و امام: ۱- حفظ عظمت اسلام و مسلمین ۲- الگو نگرفتن از نظام سوسیالیستی و توجه به نظام اقتصادی اسلامی ۳- اجتناب از هرگونه اختلاط با اهداف غیرمشروع یا اهداف غیرمقبول و غیراخلاقی ۴- تلاش برای اقامه عدل و حکم ... و هموار کردن راه خدا در مقابل پای مردم در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و سازندگی ۵- توجه به نظام اسلامی و پیروی نکردن از نظام سرمایه داری ۶- نگه داشتن افراد مومن در صحنه ۷- کوشا در اجرای احکام الهی ۸- ترویج اخلاق و روحیات اسلامی ۹- پایبندی به مبانی اسلام و ارزش‌های اسلامی ۱۰- برنامه ریزی برای پیشرفت به سمت اهداف	« وظیفه‌ی مسئولان، وظیفه‌ی سنگینی است. در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای کامجویی از قدرت نیست؛ به معنای قبول زحمات خدمت به مردم است؛ این معنای قبول زحمت است؛ معنای مسئولیت در نظام جمهوری اسلامی این است. مسئولان تلاش میکنند، کار میکنند، زحمت میکنند، توان خودشان را به میدان می‌آورند تا بتوانند از مشکلات مردم کم کنند، بتوانند کشور را به اهداف برسانند. ظرفیتهای کشور هم خوشبختانه بسیار زیاد است؛ زحمات متمادی که گذشتگان کشیدند، آنها هم جزو ظرفیتهای این کشور است؛ از این ظرفیتها باید مسئولان محترم استفاده کنند. البته من توصیه میکنم، هم مردم را به بردباری، هم مسئولین محترم را به شکیبائی و حوصله. نباید توقع داشت مشکلاتی که در سر راه مردم وجود دارد - چه در زمینه‌ی اقتصادی، چه در هر زمینه‌ی دیگری - در مدت کوتاهی برطرف شود. البته باید از خدای متعال درخواست کرد که به مسئولین توفیق دهد هرچه بتوانند، سریعتر کارها را پیش ببرند؛ اما طبیعت کارهای کلان در کشور، طبیعت زمانبر است. توصیه‌ی ما، هم به رئیس جمهور محترم، هم به هیئت دولتی که ان‌شاءالله به توفیق الهی در آینده‌ی نزدیکی از مجلس رأی اعتماد خواهند گرفت، این است که کارها را با صبر و بدون شتابزدگی انجام دهند؛ گامها را محکم و مطمئن بردارند. در همه‌ی زمینه‌ها ظرفیت کار وجود دارد، اهداف بلند هم وجود دارد، نشانه‌ها و بشارتها هم در کشور ما کم نیست. البته جبهه‌ی دشمنان برخورد‌های خصمانه‌ای دارند. رئیس جمهور محترم اشاره کردند به تحریمها و فشارهایی که دشمنان ملت ایران - که البته در رأس آنها آمریکا است - بر کشور وارد میکنند. من میخواهم بگویم درست است که فشارهای دشمنان برای مردم مشکلاتی را به‌وجود می‌آورد، اما تجربه‌های بارزشی هم در اختیار مسئولان و در اختیار مردم میگذارد. درس بزرگی که ما از این فشارهای اقتصادی دریافت کردیم، این است که هرچه میتوانیم، باید به استحکام ساخت داخلی قدرت پردازیم؛ هرچه میتوانیم، در درون، خودمان را مقتدر کنیم؛ دل به بیرون نبندیم. آنهایی که دل به بیرون ظرفیت ملت ایران میندند، وقتی با یک چنین مشکلاتی مواجه شوند، خلع سلاح خواهند شد. ظرفیتهای ملت ایران خیلی زیاد است. ما باید پردازیم به استحکام ساخت درونی اقتدار ملی؛ که آن روز به مسئولان کشور عرض کردیم: در درجه‌ی اول، مسائل اقتصادی و مسائل علمی است؛ که باید با جدیت دنبال شود. مسائل سیاسی هم مسائل مهمی است. من تأیید میکنم نظری را که رئیس جمهور محترم ابراز کردند در زمینه‌ی برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و مسائل سیاسی و مسائل ارتباطات بین‌المللی و اینها. حتماً باید برخورد حکمت‌آمیز و عاقلانه باشد. البته ما دشمنانی داریم که اینها زبان عقلانی هم خیلی سرشان نمیشود؛ لیکن آنچه که ما وظیفه داریم، این است که با استحکام، با توجه به اهداف والای جمهوری اسلامی، بدانیم چه کار داریم میکنیم؛ اهداف خودمان را بشناسیم، آن اهداف را هم در نظر داشته باشیم و آنها را با جدیت دنبال کنیم. بله، همین جور که گفتند، «امت وسط» خصوصیت جامعه‌ی اسلامی است؛ «و کذلک جعلناکم امّة وسطاً لتکونوا شهداء علی الناس و یكون الرسول علیکم شهیداً». راه وسط، همان راه اسلام است؛ نگاه کنیم ببینیم اسلام به ما چه میگوید، اسلام از ما چه میخواهد. راه موفقیت این است که دنبال رضای الهی و

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		انقلاب ۱۱- پایبندی به آنچه امام بزرگوار به یادگار گذاشته است ۱۲- مدیریت انقلابی و کارآمد ۱۳- داشتن روحیه انقلابی	دنبال انجام تکلیف الهی باشیم. خدای متعال راهها را برای ما مشخص کرده است؛ اگر از این راهها سلوک کنیم، مشی کنیم، به توفیق خواهیم رسید. فراموش نکنیم از روز اولی که این انقلاب پیروز شد، دشمنانی بودند که صریحاً اعلام دشمنی کردند و گفتند میخواهند این انقلاب را از بین ببرند و نظام جمهوری اسلامی را محو کنند. از آن روز تا امروز که سی و چهار سال میگذرد، روزبه‌روز علی‌رغم دشمنان، ملت ایران پیشرفت کرده است. نه فقط نتوانستند نظام اسلامی را متزلزل کنند، بلکه حتی نتوانستند جلوی رشد نظام اسلامی را هم بگیرند. ما امروز در زمینه‌هایی پیشرفت کرده‌ایم که در سالهای اول انقلاب تصورش را هم نمیکردیم؛ این مربوط به الطاف الهی و کمک الهی و حضور قوی مردم و تلاش مسئولینی است که در این مدت مشغول تلاش و کار بودند. راه موفقیت این کشور و این ملت عبارت است از راه اسلام، پایبندی به مبانی اسلام، پایبندی به ارزشهای اسلامی، و پایبندی به آنچه که امام بزرگوار ما برای ما به یادگار گذاشته است از نصایح و از رهنمودها و خطوط روشنی که در اختیار ما قرار دارد. من به همه‌ی مسئولین محترم توصیه میکنم که ان‌شاءالله همکاری‌های خودشان را در زمینه‌ی برطرف کردن مشکلات کشور بیش از پیش کنند؛ قوای مجریه، مقننه و قضائیه حداکثر همکاری را بکنند ^۱ .
	ج) درست عمل کردن به وظایف و مسئولیت‌ها در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی: ۱- کامجویی نکردن از قدرت: ۱-۱- استفاده نکردن از منصب و مقام برای بهره‌مندی‌های خود ۲-۱- استفاده نکردن از قدرت برای ارضای هوس‌های انسانی ۳-۱- مراقبت در خصوص گذاشتن اهواء و هوس‌های خود به جای آرمان‌ها ۴-۱- توجه به انتقادهای و به حساب آوردن منتقدان ۵-۱- جلوگیری از استفاده تبعیض آمیز از فرصت‌ها و امکانات عمومی ۶-۱- مراقبت درباره اصطکاک پیدا کردن منافع مسئولان با مردم ۲- انجام دادن کارهای کشور بدون شتابزدگی ۳- استواری و استحکام در کار ۴- حرکت در جهت سیاست‌های سند چشم انداز: ۴-۱- حرکت در جهت رفاه عمومی ۴-۲- حرکت در جهت توسعه علمی و فنی و همه‌جانبه و		«یک امتحان هم برای مسئولان کشور است. قدر این نعمت را بدانند. رئیس‌جمهور محترم و منتخب ما که با آراء بالا، با یک نصاب بی‌نظیر به این مسئولیت بزرگ از سوی مردم گذاشته شدند و گماشته شدند، قدر این نعمت را بدانند؛ شکر بگذارند. همکاران ایشان در دولت آینده قدر بدانند؛ قدر اسلام را، قدر ایمان را، قدر این فروغی که دل‌های این مردم را روشن کرده است و آنها را به این صحنه کشانده است. قدردانی از عظمت این انقلاب اقتضاء میکند که مسئولان کشور همه‌ی توان خود را، همه‌ی تلاش خود را برای خدمت به مردم و برای پیشرفت به سمت اهداف انقلاب به کار بگیرند. این سرفصل‌هایی که رئیس‌جمهور محترم و عزیزمان بیان کردند، سرفصل‌های خوبی است. با برنامه‌ریزی بایستی اینها پیش برود. من به مسئولین کشور و به دولتی که تشکیل خواهد شد، توصیه میکنم برنامه‌ریزی را در کار مورد اهتمام قرار بدهند. برنامه‌ریزی کمک خواهد کرد که مردم بتوانند به آنچه که در پیش روی آنهاست، اعتماد کنند؛ بتوانند در مورد پیشرفت کشور قضاوت کنند. تکیه‌ی بر برنامه، تکیه‌ی بر قانون، همکاری قوای سه‌گانه با یکدیگر، جزو وظائف اصلی است و جزو عناصر شکرگزاری است؛ جزو اجزاء آن شکر عظیمی است که بر عهده‌ی همه‌ی ماست. خدای متعال را باید شاکر باشیم. خدای متعال این فرصتها را پیش می‌آورد؛ این نعمتهای بزرگ را به ما میبخشد. این شکر فقط در زبان نیست. در عمل مسئولان، شکر عبارت است از عمل به وظائفی و مسئولیتهایی که بر دوش آنهاست. لوازمی که این مسئولیتها دارد، هماهنگی بین قوای سه‌گانه؛ مجلس به دولت کمک کند؛ دولت با مجلس همکاری کند؛ قوه‌ی قضائیه در جایگاه ویژه‌ی خود به دولت و مجلس کمک کند؛ قوا در کنار هم باشند. این جمعیت عظیمی که در انتخابات حضور پیدا کردند، دولت متعلق به همه‌ی آنهاست، رئیس‌جمهور متعلق به همه‌ی آنهاست. این را بایستی در عمل، در برنامه‌ریزیها حتماً مورد توجه قرار بدهند. البته در کنار علاقه‌مندان به رئیس‌جمهور محترم - که ایشان علاقه‌مندان زیادی در داخل

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		عدالت‌محور	کشور، حتی در خارج از کشور دارند - دو دسته‌ی دیگر هم هستند که باید به اینها توجه کرد؛ یعنی حضور آنها را بایستی محاسبه کرد: یک دسته مخالفان عصبانی و زخم‌خورده هستند. مطمئناً اینها در این دوره‌ی چهارساله، در مقام معارضه‌ی با دولت برخوانند آمد. مخالفت کردند، باز هم مخالفت خواهند کرد. لیکن یک دسته‌ی دیگر هم هستند که اینها جزو نظامند، با رئیس‌جمهور، با نظام هیچ دشمنی‌ای ندارند؛ ممکن است منتقد باشند. این منتقدان را بایستی به حساب آورد؛ نظرات آنها را باید شنید؛ آنچه که قابل فهم است، قابل قبول است، آن را پذیرفت. و من امیدوارم که همین جور عمل بشود و ان‌شاءالله خواهد شد. ملت همه با یکدیگر برادرند. از جمله‌ی کارهایی که باید انجام بگیرد، این است که در این حوادث اخیر عده‌ای آسیب دیدند - آسیبهای مالی، آسیبهای جانی، احیاناً آسیبهای آبرویی - مسئولین کشور باید به کمک آنها بشتابند. آسیب‌دیدگان باید مورد حمایت قرار بگیرند. آسیب‌زندگان باید شناسائی بشوند، مورد مؤاخذه قرار بگیرند؛ هر کی باشند.
		۵- استفاده از شیوه‌های علمی با تکیه به فهم و نیاز ایرانی و اقتضائات کشور	کشور ما امکانات وسیعی دارد، نیازهای زیادی دارد، اهداف بلندی هم پیش روی خود دارد. ما امکاناتمان خیلی زیاد است؛ امکانات طبیعی داریم، امکانات معدنی داریم، امکانات فراوان انسانی داریم که از همه‌ی اینها بالاتر است. استعداد انسانی در کشور ما از متوسط جهانی بالاتر است. اینها خیلی سرمایه‌های بزرگی است. نیازهایمان هم خیلی زیاد است؛ ما عقب‌افتادگیهای مزمن داریم. این عقب‌افتادگیها باید در همه‌ی زمینه‌ها جبران بشود؛ در زمینه‌ی علمی، در زمینه‌ی فنی، در زمینه‌های اجتماعی، در زمینه‌های فرهنگی. اینها کار میطلبند؛ تلاش میطلبند. بحمدالله دولت و رئیس‌جمهور محترم اهل تلاشند، مردم هم این را دانسته‌اند، فهمیده‌اند، دیده‌اند، لمس کرده‌اند. رأی بالای مردم یقیناً یک علتش، همین پرتلاشی و سختکوشی دولت نهم و رئیس‌جمهور محترم بوده است. این حالت را باید ادامه بدهند. آن امکانات باید این خلأها را پر کنند، کارهای بزرگ باید انجام بگیرد؛ کارهای ماندگار باید انجام بگیرد. همه هم باید کمک کنند. اگر بخواهیم به آن هدفها برسیم، همه باید کمک کنند؛ سلیقه‌های مختلف را کنار بگذارند. وقتی دولتی انتخاب شد و آمد وسط میدان، همه باید به او کمک کنند؛ چه از لحاظ سلیقه‌ی سیاسی با او همراه باشند، نباشند، احیاناً انتقادی به او داشته باشند، نداشته باشند، باید کمک کنند. قوه‌ی مجریه و دستگاه اجرایی کشور بیشترین بار سنگین را بر دوش دارد. باید کمک کرد؛ همه کمک کنند تا بتوانند ان‌شاءالله این بار را به سرمنزل برسانند و خواهند توانست ^۱ .
		۶- دستورالعمل علاج قرار ندادن نسخه‌های وارداتی و از دور خارج شده غربی‌ها	- «تکیه بر عدالت، اساسی‌ترین و محوریت‌ترین اصل یک حرکت الهی است؛ ادامه‌ی کار همه‌ی انبیا و مصلحان بزرگ تاریخ است. البته عدالت دشمنانی دارد. همه‌ی کسانی که نانشان در بیعدالتی است، با عدالت دشمن‌اند. همه‌ی کسانی که با قلدری و زورگویی - چه در صحنه‌ی ملی، چه در صحنه‌ی بین‌المللی - تغذیه میشوند، با عدالت مخالفند. عدالت، شعار اصلی و هدف بزرگ انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی بوده و هست. بعضی می‌خواهند با عنوان تندروی، عدالت را متهم و محکوم کنند. عدالت، تندروی نیست؛ حق‌گرایی است؛ توجه به حقوق آحاد مردم است؛ جلوگیری از ویژه‌خواری است؛ جلوگیری از تجاوز و تعدی به حقوق مظلومان است. در یک کشور کسان زیادی پیدا میشوند که اگر دستگاه مسؤول قانونی به مدد آنها نشتابد، در امواج درگیریهایی گوناگون لگدمال میشوند.
		۷- حرکت جدی در زمینه علم	
		۸- اقدام جدی برای پیوند علم و صنعت و فناوری	
		۹- پیدا کردن شیوه‌های توزیع عادلانه امکانات	
		۱۰- نوآوری و تلاش در زمینه‌های پولی و مالی و تولیدی و خدماتی و همه آن چیزهایی که به اقتصاد مردم وابسته است	
		۱۱- جستجو کردن اولویّت‌ها در نیازها	
		۱۲- برآورده کردن نیازها با آگاهی و شتاب لازم و تدبیر مقتضی	
		۱۳- انجام دادن کارها در جهت سیاست‌های پذیرفته شده	
		۱۴- توجه ویژه به رفاه عمومی و عدالت اجتماعی	
		۱۵- استفاده از امکانات و ظرفیت‌های عظیم کشور	
		۱۶- جبران عقب‌ماندگی‌های مزمن کشور در زمینه‌های علمی، فنی، اجتماعی و فرهنگی	
		۱۷- به کارگیری سرمایه استعداد انسانی کشور	
		۱۸- پر کردن خلأها و انجام دادن کارهای بزرگ و	

ردیف	موضوع	مهم ترین محورها	مستندات
		ماندگار	وظیفه‌ی دولت عدالت‌مدار، توجه ویژه به قشر محرومین است. عدالت را نباید تندرستی و مخالفت با شیوه‌های علمی دانست. با استفاده از همه‌ی شیوه‌های عالمانه و با تدبیر میتوان عدالت را در جامعه مستقر کرد.
		۱۹- تلاش و کار و قاطعیت در عمل	اهدافی که مطرح شده است، اهداف والایی است. این اهداف با حرکت مستمر، با کار و تلاش مداوم، با به‌کارگیری همه‌ی نیروهای مستعد و بانشاطی که در کشور ما بحمدالله فراوان هستند، امکان‌پذیر است. البته نباید شتابزدگی کرد. من، هم به رئیس‌جمهور محترم عرض میکنم که از شتابزدگی اجتناب شود، آرمانها با جدیت تعقیب شود، اما هیچ‌گونه شتابزدگی به‌وجود نیاید؛ هم به مردم عزیزمان توصیه میکنم که در درخواست‌ها شتابزدگی را اعمال نکنند. دولت محترم و خدمتگذار با برنامه‌ریزی صحیح، به همان کیفیتی که در سند چشم‌انداز بیست ساله تصویب شده و سیاست‌هایی که اعلام شده است - که جهت این سیاست‌ها هم عدالت، رفاه عمومی و توسعه‌ی علمی و فنی و همه‌جانبه و عدالت‌محور است - در این جهت حرکت کند. دستیابی به این اهداف والا، دور از دسترس نیست. با تلاش، با توکل به خدا، با تکیه‌ی به مردم، با استفاده از نیروهای بانشاطی که در جامعه‌ی جوان ما بحمدالله فراوانند، میتوان به این هدفها دست یافت.
		۲۰- داشتن روحیه خدمتگزاری، خاکساری و تواضع در مقابل مردم	استفاده‌ی از شیوه‌های علمی، کار لازمی است. البته علم نباید اشتباه بشود با نسخه‌های وارداتی که اغلب آنها منسوخ است؛ چه در زمینه‌ی اقتصاد، چه در زمینه‌ی مسائل فرهنگی، چه در زمینه‌های گوناگون. بعضیها دوست دارند امروز ما نسخه‌های منسوخ و از دور خارج شده‌ی غربیها را بار دیگر در این‌جا برای خودمان دستورالعمل علاج به حساب بیاوریم. نه، شیوه‌های پیشرفته، شیوه‌های نو و با تکیه‌ی به فهم و درک و نیاز ایرانی، استفاده‌ی از علم و توجه به نیاز داخل و اقتضائات کشور میتواند راه درست را به ما نشان دهد و ما را پیش ببرد. ما در زمینه‌ی علم باید حرکت خود را جدی کنیم؛ در پیوند علم و صنعت و فناوری کار کنیم؛ در پیدا کردن شیوه‌های توزیع عادلانه‌ی امکانات تلاش و فکر کنیم؛ بهترین و آسان‌ترین و عملی‌ترین شیوه‌ها را انتخاب کنیم و به‌طور جدی وارد شویم.
		۲۱- احساس مسئولیت برای اصل اقدام و کار	انتظار مردم از دولت و رئیس‌جمهور منتخب این است که تلاش و جدیت کنند. تصور بنده - با شناختی که در طول این مدت از احساسات مردم دارم - این است که مردم مایلند تلاش و کار و قاطعیت و جدیت را در عمل مسؤولان مشاهده کنند. گاهی نتیجه‌ی دیر به دست می‌آید. بعضی از اهداف، کار یک سال و دو سال نیست؛ تلاش مستمری لازم دارد. همین قدر که مردم ببینند مسؤول عالی کشور و دیگر مسؤولان دارند کار و تلاش میکنند، خشنود و راضی میشوند. مردم از ما کار لازم دارند؛ خدمت می‌طلبند و توقع دارند؛ و حق به جانب آنهاست.
		۲۲- کفایت و لیاقت اجرایی	در زمینه‌ی سیاست بین‌الملل، همچنان که دولتهای قبلی اعلام کردند و بعداً هم همین‌طور خواهد بود، ملت ایران یک ملت صلح‌طلب است. ملت ایران سر سستیزه‌گری با هیچ ملتی را ندارد. شما ببینید در تاریخ جمهوری اسلامی و حتی در تاریخ گذشته‌ی ملت ایران، همیشه جنگهایی که اتفاق افتاده است، ملت ایران در موضع دفاع از مرز خود، از حقوق خود و از استقلال خود بوده. ما به هیچ کشور و هیچ ملتی تعرض نکرده‌ایم؛ ما از حقوق خود قدرتمندانه دفاع کرده‌ایم و باز هم دفاع میکنیم. این را همه‌ی قدرتمداران و مستکبران عالم - بخصوص شیطان بزرگ، امریکا - بدانند؛ ملت ایران به هیچ قدرتی باج نخواهد داد.
		۲۳- کاردانی و علاقه به کار	مسؤولان کشور حق ندارند از حقوق ملت صرف‌نظر کنند. ما چنین حقی نداریم. جایگاه ما، جایگاه دفاع از حقوق ملت است؛ بنابراین از حقوق سیاسی و اقتصادی‌شان باید دفاع کنیم؛ جایگاه شایسته‌ی آنها را بایستی در دنیای امروز و در
		۲۴- به کارگماردن مدیران لایق و متقی	
		۲۵- برقراری امنیت عمومی	
		۲۶- دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم	
		۲۷- تکیه بر عدالت:	
		۱-۲۷- توجه به حقوق آحاد مردم	
		۲-۲۷- جلوگیری از ویژه‌خواری است	
		۳-۲۷- جلوگیری از تجاوز و تعدی به مظلومان	
		۴-۲۷- توجه ویژه به محرومان	
		۲۸- پیگیری جدی آرمانها	
		۲۹- توکل به خدا و اخلاص در عمل	
		۳۰- مقابله با فساد	
		۳۱- تعقیب جدی مفاسد مالی و اقتصادی	
		۳۲- مقابله باعده‌ای که با تکیه به نام آزادی، فحشا و بی بندوباری را در جامعه رایج می کنند	
		۳۳- توجه ویژه به قشرهای مستضعف و فقیر که نیروهای ماندگار انقلاب اند	
		۳۴- ریشه کن کردن فقر و بی عدالتی و تبعیض	
		۳۵- برخورد حکمت‌آمیز با مسائل گوناگون بین‌المللی و	

ردیف	موضوع	مهم ترین محورها	مستندات
		داخلی :	روابط بین الملل حفظ کنیم. بحمدالله نظام جمهوری اسلامی نشان داده است که این کارایی را دارد. ملت ما امروز، هم در صحنه بین المللی و در صحنه جهانی، و هم در منطقه جایگاه ممتاز و شایسته‌یی دارد و این را روزه‌روز بیشتر خواهد کرد.
		۱-۳۵- شکیبایی و حوصله در برابر مشکلات	ما به همسایگان خود احترام میگذاریم و طرفدار ارتباطات برادرانه و صمیمانه‌ی با کشورهای همسایه و همچنین با کشورهای برادر و مسلمان و کشورهای دوست در این منطقه و مناطق دیگر هستیم. ملت ایران قدرت و اقتدار و توانایی خود را در راه تضعیف ملتها و کشورهای دیگر به کار نخواهد برد؛ در راه حفظ منافع خود به کار خواهد برد و به فضل و توفیق الهی در این زمینه قدرتمندانه عمل خواهد کرد.
		۲-۳۵- استحکام ساخت درونی اقتدار ملی	من به رئیس جمهور محترم برادرانه توصیه میکنم؛ در همه‌ی حالات، همین احساسی را که امروز بیان کردید - احساس خدمتگزاری به مردم - برای خودتان حفظ کنید. قدرت اگر با هدف خدمت به مردم باشد، عبادت است. شاید هیچ عبادتی بالاتر از عبادت مسؤولی نیست که به خاطر تلاش و خدمت به مردم، از راحت و آسایش و امنیت خود صرف نظر میکند. این روحیه‌ی خدمتگزاری، خاکساری، تواضع در مقابل مردم و شناخت عظمت مردم را برای خودتان حفظ کنید، که این نعمت بزرگی است. از خدای متعال لحظه‌یی غافل نشوید. این توفیقات به فضل و لطف الهی به ما داده میشود. باید خود را قابل رحمت و تفضلات روزافزون الهی کنیم. با یاد خدا و با توکل به خدا و با اخلاص در عمل، باید بتوانیم جلب رحمت الهی بکنیم. اگر جلب رحمت الهی شد، همه‌ی مشکلات آسان میشود و موانع از سر راه برخواهد خاست. اگر صادقانه در راه خدا کار کنیم، خدای متعال به ما کمک خواهد کرد. اگر هدف قدرت، منافع مادی شد، قدرت، بزرگترین وزر و وبال برای انسان خواهد بود. کسانی که قدرت و منصب و مقام را برای بهره‌مندیهای خود، پُر کردن کیسه‌های خود و دنیای خود میطلبند، آن جایی که منافع آنان با منافع مردم اصطکاک پیدا میکند، نمیتوانند به نفع مردم کار کنند. قدرت به خودی خود نه نعمت است، نه نعمت؛ اگر برای خدا و برای خدمت شد، نعمت است؛ اگر برای دستاوردهای مادی و ارضای هوسهای انسانی شد، میشود نعمت. امیرالمؤمنین (علیه‌الصلوة والسلام) به ابن عباس فرمود: ارزش ذاتی حکومت برای من از این کفش وصله خورده کمتر است - «ألا ان اقيم حقاً» - مگر این که حق را اقامه کنم؛ آن وقت قدرت ارزش پیدا میکند. امیرالمؤمنین با معارضان همین قدرت به جنگ برمیخیزد. قدرتی که برای عدالت و حقیقت است، ارزشمند است؛ این نعمت خداست؛ منتها شیطان باید ما را دچار تسویل نفسانی نکند. نباید اهواء و هوسهای خودمان را به اشتباه جای آرمانها بگذاریم و خود را توجیه کنیم. به انتقادهای و عیوبی که برای ما می‌شمارند، گوش فرا دهیم و خود را اصلاح کنیم تا وقتی که با خدای متعال ملاقات میکنیم، بتوانیم عذر تقصیر داشته باشیم - ما که از تقصیر و قصور خالی نیستیم - بگوییم پروردگارا! ما تلاش و مجاهدت کردیم و آنچه از دست ما برآمد، انجام دادیم؛ نتیجه این شد. اگر نیت خالص شود، این ممکن خواهد شد. اگر نیت خالص نشود، دشوار است که انسان جواب مظالم فراوانی را که در یک جامعه اتفاق میافتد و مسؤولان بالای کشور - خود بنده و دیگر مسؤولان - خواه و ناخواه در مسؤولیت آنها شرکت و دخالت دارند، بتواند بدهد. انسان نمیتواند پیش خداوند متعال خود را از آنها تبرئه کند... امروز کشور ما آمادگیهای زیادی دارد؛ ظرفیتهای فراوانی پیدا کرده؛ این ظرفیتهای را میتوان به چندین برابر افزایش داد و از آنها به نفع مردم و به نفع رفع
		۳-۳۵- مقتدر کردن کشور از درون و دل نبستن به بیرون	
		۴-۳۵- توجه جدی به مسائل اقتصادی و علمی در درجه اول	
		۵-۳۵- همکاری موثر با قوای دیگر	
		۶-۳۵- حل کردن مسائل جهانی بر اساس معیارهای خودی	
		۷-۳۵- حفظ وحدت کلمه و پرهیز از تهیج سیاسی	
		۸-۳۵- توجه به همه کسانی که در انتخابات شرکت کردند نه فقط رای دهندگان به خود	
		۹-۳۵- دفاع شایسته از حقوق سیاسی و اقتصادی ملت در عرصه های بین المللی	
		۱۰-۳۵- حفظ منافع کشور در عرصه های بین المللی	
		۳۶- وابستگی کامل به فرهنگ ملی:	
		۱-۳۶- مراقبت در خصوص تهاجم فرهنگی	
		۲-۳۶- تقویت زبان فارسی	
		۳-۳۶- ترویج فرهنگ اسلامی	
		۴-۳۶- حفظ فرهنگ خودی	
		۳۷- جلوگیری از اباحی گری اعتقادی و عملی:	
		۱-۳۷- ایجاد خدشه در اعتقادات	
		۲-۳۷- تشویق جریان های خلاف اخلاق در جامعه	
		۳-۳۷- ترویج انواع و اقسام فسادها	

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			فقر و محرومیت استفاده کرد. کار و تلاش، مقابله‌ی با فساد، منقطع نشدن خدمت و تلاش دایمی، رازی است که همه‌ی اینها را ان‌شاءالله برای ما تأمین خواهد کرد^۱». «من از رئیس‌جمهوری عزیزمان تشکر میکنم که این مطالب را - که حاکی از احساس مسؤولیت است - در نطق خودشان بیان کردند. بله؛ مطلب همین است؛ رئیس‌جمهور و یکایک اعضای تصمیم‌گیر در این نظام، مسؤولند. اعتبار آنها عبارت از این است که به وظیفه خود در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی عمل کنند. در نظام اسلامی، اعتبار همه مسؤولان به این است که خود را کمر بسته دین خدا و مجری قوانین و متعهد به قانون اساسی بدانند. مردم این را میخواهند و انتخاب کرده‌اند. اگر کسی قدم را کج بگذارد و از این راه منحرف شود - چه رهبری باشد، چه رئیس‌جمهور باشد و چه دیگر مسؤولان - قبل از آن که ساز و کار اجرایی برای کنار گذاشتن آنها به کار بیفتد؛ چون فاقد شرط میشوند، خودشان من عزل و کناررفته‌اند. بنابراین مسؤولیت، سنگین است. اگر ما بخواهیم سعادت این مردم را تأمین کنیم، باید در اجرای احکام الهی کوشا باشیم. سعادت دنیا و آخرت مردم در اجرای احکام الهی و اسلامی است. این آن چیزی است که میتواند کشور و ملت ما را به آرمانهای والا و برجسته خود برساند. این آن چیزی است که میتواند این کشور را در مقابل مطامع روزافزون قدرتهای بزرگ مصونیت بخشد. این آن چیزی است که میتواند این ملت را با همان ایمان و شوری که در پیروزی انقلاب و دوران جنگ تحمیلی و در همه توفانها نشان داد، در صحنه نگه دارد. آن عاملی که میتواند ملت ایران را - با فقدان بسیاری از تجهیزاتی که قدرتهای بزرگ از آن برخوردارند - این‌طور محکم و باثبات نگه دارد، ایمان دینی است. باید ایمان دینی را در مردم حفظ کرد تا این مردم بتوانند مقاومت خود را حفظ کنند و بایستند و از مسؤولان پشتیبانی کنند و در مقابل خطرهای سینه سپر نمایند. ما مسؤولان، بدون حمایت مردم چیزی نیستیم و نمیتوانیم کاری بکنیم. ارزش و اقتدار و توانایی ما در صحنه بین‌المللی و در مقابل توفانها، به پشتیبانی مردم است و این نظام بحمدالله امروز مردمیترین نظام دنیاست. نسبت و ارتباط بین مسؤولان و این مردم، ارتباط ایمان، عاطفه و اعتماد است. این ارتباط و این‌گونه رابطه و پیوند، در دنیا نظیر ندارد. اگر بخواهیم این مردم از دولتها و مسؤولانی که می‌آیند و می‌روند و از نظامی که به وسیله این مردم بر سرکار آمده است، حمایت کنند، باید ایمان مردم را حفظ کنیم و جلو تهاجم به ایمان آنها را بگیریم. من به رئیس‌جمهور عزیزمان دو، سه توصیه عرض میکنم. البته اینها حرفهایی است که در خلوت و جلوت، بین بنده و ایشان و دیگر مسؤولان بارها گفته شده است؛ بنابراین اینها را برای تذکر به خودم و شما مسؤولانی که در این‌جا حضور دارید، عرض میکنم. یک مسأله این است که در موقعیت حساس کنونی، کار مجموعه دستگاه دولت باید بیوقفه شروع شود و بدون اندکی لنگی و سستی، با جدیت کامل ادامه پیدا کند. این چند ماهی که معمولاً از هنگام انتخابات - یا حدود انتخابات - تا تشکیل دولت جدید، وقفه‌گونه‌ای در امور پیدا میشود، بسیار خسارت‌بار است. حتی المقدور باید این زمان را کوتاه کرد. امیدواریم ان‌شاءالله مجلس شورای اسلامی هم نهایت همکاری را با رئیس‌جمهور محترم بکند و هر چه زودتر کابینه دولت تشکیل شود و به کارهای مهمی که برعهده آنهاست،

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			بپردازند. ما در موقعیت حساسی هستیم. به اعتقاد من امروز فوریت‌ترین کار این است که به مسائل اقتصادی و مسأله معیشت و در رأس همه مسأله اشتغال، با جدیت پرداخته شود. هیچکدام از اینها معضلات و گره‌های کوری نیستند که دستهای توانا و فکرهای کارآمد، نتوانند آنها را حل کنند. همه اینها کارهای ممکن و روانی هستند؛ منتها تلاش، جدیت، ابتکار و پشتکار لازم است تا این کارها انجام گیرد. امروز اگر اندکی سستی و کوتاهی شود، دیر خواهد شد. فرصت کوتاه است؛ فرصتهای دولتها مثل برق میگذرد. چهار سال به سرعت گذشت، این چهار سال هم به سرعت خواهد گذشت. بنابراین باید اولویت را در نیازها جستجو کرد و با آگاهی و شتاب لازم و تدبیر مقتضی، آن نیازها را برآورده ساخت. امروز این امر لازمی است. شما اگر به تبلیغات جهانی - که بیگمان از مرکزیت‌های حساب شده سیاسی و امنیتی هدایت میشود - نگاه کنید، میبینید یکی از نقاط امید دشمنان ما برای فلج کردن نظام اسلامی، همین مسأله اقتصاد است. ما منابع ثروت و درآمد و نیروی کار فراوان و زمینه‌های متعددی برای شکوفایی اقتصادی داریم. ما میتوانیم بسیاری از کارها را انجام دهیم. ما میتوانیم چهره زشت فقر را از کشور بزداییم. پس مسؤولان دولتی، پیش و بیش از هر کار به این مسأله همت بگذارند. بخش اقتصادی دولت در واقع بزرگترین بخش از بدنه دولت است. چه مسؤولان ستادی اقتصادی و چه مسؤولان اجرایی بخشهای گوناگون تولیدی و خدماتی، همه باید یکجبهت و یکدل مشغول کار شوند. در این قضیه هیچگونه درنگی جایز نیست. اعتقاد من این است که با زمینه‌های فراوانی که ما داریم، مسؤولان خواهند توانست در مدتی نه چندان طولانی، به همه آحاد ملت بقبولانند و نشان دهند که در وضع معیشتی و وضع عمومی اقتصادی، دگرگونی حاصل شده است. این مزه را بدون این که دائماً بر زبان جاری کنند، در عمل به مردم بدهند. این عمل صالح بزرگی است که مسؤولان اجرایی کشور باید به آن بپردازند. به وسوسه‌های دشمن اعتنایی نکنید. شکی نیست که امروز دستگاههای استکباری جهانی از طرق مختلف در فکر قبضه کردن همه منابع ثروت و امکانات در همه جای دنیا هستند و اگر لازم باشد یک وقت تبلیغ خلافی به صورت وسوسه در دلهای کسانی بیفکنند، حرفی ندارند و این کار میکنند. شما به واقعیتهای کاری خودتان نگاه کنید و با جدیت و تکیه بر بیناتی که قانون اساسی برای ما معین کرده است - که به احکام اسلامی و مقررات اسلامی متکی است - در زمینه‌های پولی و مالی و تولیدی و خدماتی و همه آن چیزهایی که به اقتصاد مردم وابسته است، نوآوری و تلاش کنید. خدای متعال به این تلاش برکت خواهد داد. مسأله دوم، توجه به فرهنگ عمومی کشور است. من به دوستان - از جمله به رئیس جمهور محترم - قبلاً این را عرض کرده‌ام. یکی از مسائلی که دشمن به طور جدی در کشور تبلیغ میکند، مسأله اباحیگری است. اباحیگری اعتقادی و عملی، یعنی پایبندیها و تقییدات و تکیه‌گاههایی که یک انسان را در حرکت خود به سمت هدف مشخصی عازم و مصمم میکند، از او گرفتن و او را سرگردان و لنگ کردن. این را باید جدی بگیرید. یکی از سیاستهای دشمنان اسلام این است که ایمان مردم را بگیرند و اعتقاد آنها به انقلاب را سلب کنند. چند سالی است که این را در تبلیغاتشان شروع کرده‌اند. بنده از همان اوایلی که این تبلیغات در رفتارهای دشمنان کشور، اجرایی و عملیاتی شده بود - حدود ده، یازده سال پیش - متوجه این نکته شدم و به همه، بخصوص به مسؤولان فرهنگی هشدار دادم و گفتم اینها میخواهند اصل اعتبار انقلاب را زیر سؤال ببرند؛ انقلابی که

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			یکی از افتخارات تاریخ بشری در زمان ماست؛ انقلابی که یک ملت با دست خالی و به برکت ایمان، آن هم در مقابل یک دژ علی‌الظاهر تسخیرناپذیر استکبار در این منطقه آن را بر پا کرد و موفق شد؛ انقلابی به نام خدا؛ انقلابی در راه ارزشهای اسلامی؛ انقلابی که ملت‌های مسلمان را به اسلامشان امیدوار و به هویت اسلامیشان دلگرم کرد؛ انقلابی که در همه نقاط جهان ملت‌ها را خودباوری بخشید و آنها احساس کردند که یک ملت - وقتی که عزم و اراده‌ای از خود نشان دهد - میتواند بر بزرگترین موانع پیروز شود و فائق آید. دشمنان میخواستند پیام آزادی، معنویت، ارزش و فضیلت و کرامت انسانی‌ای را که در این انقلاب بود، ندیده بگیرند. این کاری بود که به صورت برنامه‌ریزی شده و با انواع و اقسام طرق تبلیغاتی، آن را دنبال کردند. البته - متأسفانه - یک عده غافل، به صورت پادو در داخل هم همانها را تبلیغ کردند و هنوز هم میکنند. این برای آن است که پشتوانه فکری - که در واقع تکیه‌گاه اراده و عزم راسخ مردم است - از آنها گرفته شود و مردم احساس کنند پشتشان خالی است. مگر بدون ایمان و اعتقاد و بدون باور به راهی که انسان در آن قدم گذاشته، میشود آن راه را ادامه داد؟ همه باید مسائل فرهنگی را جدی بگیرند. مظهر این تهاجم، همان اباحیگری است که از راه خدشه در اعتقادات، تشویق جریانهای خلاف اخلاق در جامعه و تشویق و ترویج انواع و اقسام فسادها ایجاد میشود. اینها چیزهایی است که همه مسؤولان کشور باید به آن بسیار توجه کنند و فقط مخصوص مسؤولان فرهنگی نیست. فساد انواع و اقسامی دارد که فسادهای مالی و اقتصادی از جمله آنهاست. یکی از بزرگترین مسؤولیتهای مسؤولان کشور - از جمله رئیس جمهوری محترم - تعقیب مفاسد مالی و اقتصادی است که باید در برنامه دولت قرار گیرد. البته قوه قضاییه و قوه مقننه هم در این زمینه مسؤولند و خوشبختانه همکاری هم میکنند. این مبارزه باید جدی شود و خود را در مرحله عمل نشان دهد. مبارزه با مفسده اقتصادی و مالی یکی از کارهایی است که به گشایش اقتصادی کشور هم کمک خواهد کرد. یکی از موانع پیشرفت اقتصادی کشور، وجود گلوگاههای فساد است که به شدت باید از آن ترسید و با آن مقابله و مبارزه کرد. البته کار سختی هم هست. من در جریان آن نامه هشت ماده‌ای که نوشتم، هم به رئیس جمهور محترم، هم به رئیس محترم قوه قضاییه و هم به رئیس محترم مجلس گفتم که بدانید مبارزه با فساد، یک مبارزه جدی و واقعی است. مفسدین تهاجم خواهند کرد و فشار خواهند آورد؛ لذا کار سختی است. برای مقابله با شیوع فساد اقتصادی و مالی، باید لباس مبارزه به تن کرد. یک جریان فساد هم فسادهای اخلاقی و رواج منکرات است. با این هم باید مقابله و مبارزه کرد. ما خوب میدانیم، این جزو تعالیم اسلام است که با زبان و تبیین باید مردم را با فضایل اخلاقی آشنا کرد و از منکرات دور نگه داشت. این به جای خود درست؛ اما با شیوع منکرات و با تظاهر به آن باید مقابله کرد. اسلام مرتکب منکر را نصیحت و هدایت میکند؛ اما حد هم برای او میگذارد. با صرف زبان و توصیه نمیشود کاری کرد. قدرت نظام باید جلو سیر فحشا و فساد را بگیرد. اجازه ندهید که هوسهای یک عده معدود و یک گروه کوچک و اندک در داخل جامعه، موجب اغوای ذهن و فکر دختر و پسر جوان و مرد و زن مؤمنی شود که هیچ انگیزه فساد ندارند. شما باید جلو آن گونه افراد را بگیرید. همه مسؤولان بخشهای مختلف کشور در این زمینه مسؤولند. اجازه ندهید عده‌ای با تکیه به نام آزادی - که واقعاً باید بر عنوان مظلوم آزادی گریست که چه سوء استفاده‌هایی از این نام میشود - منکرات و فحشا و بیبندوباری را در جامعه رایج کنند. عکس‌العمل آن این است که عده‌ای به نظام بدبین شوند؛ مثل

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			اول مشروطه. یکی از عواملی که موجب شکست مشروطیت در ایران شد، این بود که متدینین بعد از مدتی احساس کردند کانه کار به سمت بیدینی پیش می‌رود. جنجال زیاد مطبوعاتی که آن وقت همه انگیزه خودشان را این قرار داده بودند که به مقدسات دینی حمله کنند - البته کسانی که در مشروطیت با اساس دین و مظاهر دینی و اعتقادات دینی و روحانیت و با این‌طور چیزها در مجامع به صورت قلمی و شعاری مقابله و اهانت می‌کردند، عده زیادی نبودند، اما جنجالشان زیاد بود - موجب شد که متدینین و علما که در صفوف اول مبارزه مشروطیت بودند، بتدریج دلسرد شدند و کنار نشستند. وقتی چنین شد، نهضت شکست می‌خورد؛ و مشروطیت شکست خورد. بعد از پانزده، شانزده سال از عمر مشروطیت، دیکتاتوری رضاخانی به وجود آمد. این بسیار عبرت‌انگیز است. رضاخان قلدر و چکمه‌پوش کجا، شعار مشروطیت کجا؛ چقدر اینها با هم فاصله دارند! چرا این‌طور شد؟ چون اطمینان و اعتماد مردم مؤمن سلب شد؛ کنار نشستند و از صحنه بیرون رفتند. مسؤولان نباید بگذارند چنین حالتی در مؤمنین به وجود آید. البته این هیچ مجوز آن نیست که کسانی به بهانه این که اطمینانشان سلب شده، قانون‌شکنی کنند. قانون‌شکنی جرم است. تخلف از قانون و خروج از مدار قانونی برای مقابله با هر چیزی که به نظر انسان منکر می‌آید - بدون اجازه حکومت - خودش یک جرم است؛ مگر نهی از منکر زبانی، که بارها گفتیم نهی از منکر زبانی جایز و واجب و وظیفه همه است و در هیچ شرایطی هم ساقط نمی‌شود؛ اما آن جایی که نوبت اجرا و عمل برسد، همه باید طبق قوانین عمل کنند. هیچ چیزی مجوز این نیست که بگویند چون نیروی انتظامی و قوه قضائیه عمل نکردند، خودمان وارد میدان شدیم؛ نه، آن روزی که لازم باشد مردم برای حادثه‌ای خودشان وارد عمل شوند، رهبری صریحاً به آنها خواهد گفت. یک توصیه هم به بقیه مسؤولان و فعالان سیاسی عرض کنم؛ مخصوصاً به کسانی که تربیونهایی در اختیارشان هست - هر تربیونی؛ از منبرها و روزنامه‌ها و صدا و سیما و مجلس و نماز جمعه و امثال اینها بگیرید تا هر تربیونی در هر گوشه کشور - مراقب باشید که تهیج سیاسی برای کشور مضر است. فضا باید آرام و متعادل باشد تا دولت و مسؤولان بتوانند به وظایف خود عمل کنند. در شرایط تهیج و متشنج سیاسی، آسانترین کارهای جاری هم دشوار خواهد شد. هیچ کس به تهیج سیاسی کمک نکند. یکی از بدترین عیوب برای فعالان سیاسی این است که درصدد انشقاق و جدایی و بهانه‌گیری از یکدیگر باشند. وحدت کلمه را حفظ کنید. یکی از بدترین کارها این است که مسؤولان موظف نظام، به وسیله اشخاص دیگر - صرفاً به خاطر این که تربیونی در اختیارشان قرار گرفته - مورد تخریب واقع شوند. انتقاد کردن غیر از تخریب کردن است. انتقاد، خوب و نعمت است. اگر دولت یا مسؤولان دیگر، مورد انتقاد قرار نگیرند، عیوب خودشان را نمی‌فهمند. انتقاد در واقع هدیه کردن عیوب آنها به خود آنهاست. ممکن است گاهی انتقاد درست باشد، ممکن هم هست نادرست باشد؛ اما انتقاد کردن غیر از تخریب کردن است. نه قوه مجریه و دولت را تخریب کنید؛ نه قوه قضائیه را تخریب کنید؛ نه قوه مقننه را تخریب کنید؛ بخصوص کسانی که خودشان جزو این مجموعه هستند؛ تخریب آنها یک عیب مضاعف است. باید یکپارچه باشید؛ کمالین که هدف و خاستگاه فکری شما یکی است. این معنی ندارد که اگر کمبود و ضعفی در کار دولت و در بخشی ایجاد شد، کلیت دولت مورد اهانت قرار گیرد و یا اگر کسی به یک حکم قضایی اعتمادی ندارد، قوه قضائیه را تخریب کند.

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			بدترین رفتار با قوه قضائیه یک کشور همین است که کسی به خاطر نپسندیدن صدور و اجرای حکمی از صدها و هزاران حکم، بنا کند کل قوه قضائیه و دادگستری کشور را زیر سؤال بردن و مورد اهانت قرار دادن. یکی هم یک حکم دیگر را قبول ندارد، دیگری هم حکم سومی را قبول ندارد؛ این‌که مجوز اهانت نمیشود. اهانت کردن و تخریب کردن و زیر سؤال ناشایست بردن قوه مقننه - چه مجلس و چه شورای نگهبان که جزو قوه مقننه است - برخلاف مصالح ملت و ناسپاسی نسبت به رأی ملت است. همه باید مراقب باشند. امروز وظیفه بزرگی بر دوش مسؤولان است و آن این است که این نعمت عظیم خداوندی را که به آنها داده شده - نعمت خدمت به مردم - شکرگزاری کنند و متوجه باشند که دشمن پشت سر است. آینده هم آینده خوبی است؛ حرم در پیش است و حرامی در پس! اگر حرکت کنید، به اهداف والا خواهید رسید؛ اما اگر خدای نکرده سستی و تنبلی و کندی و بدعملی کنیم، مورد تهاجم دشمن قرار خواهیم گرفت؛ حدّ وسط ندارد. امروز تلاش همه جانبه، وظیفه مضاعف و بزرگی است که بر دوش همه ماست». « آنچه من به مسؤولان دولت آینده و رئیس جمهور عزیز - که بحمدالله خودشان هم به این نکات توجه دارند - از باب تذکر عرض میکنم این است که اولاً، همه سعی ما باید این باشد که این ملت را بشناسیم. ثانیاً، خواسته‌ها و نیازهایش را برآورده کنیم. این ملت، حقّ عظیمی بر گردن ما دارد. این ملت است که کشور را حفظ کرده است و این ملت است که به حقیقت، آیت قدرت پروردگار است. من در چند دوره‌ای که امام بزرگوارمان حکم ریاست جمهوری - آراء مردم - را تنفیذ میکردند، در فرمایشات ایشان نگاه کردم و دیدم به‌طور مستمر - با هر کس که طرف بوده‌اند - راجع به مردم و ملت صحبت کرده‌اند. این، همان حکمت امام است؛ همان چیزی است که ما هر طور نگاه و مطالعه میکنیم، میبینیم این درست است، این بهتر است. بخصوص قشرهای مستضعف، قشرهای فقیر و ضعیفای مردمند که نیروهای وفادار و ماندگار انقلاب و امام و دولت‌های مختلف بوده‌اند و هستند و خواهند بود. عزیزانی که ان‌شاءالله در آینده نزدیک مسؤولیت بر عهده میگیرند، باید هرچه میتوانند از این ذخیره دائمی استفاده کنند و تا آن‌جا که قدرت دارند، برای آنها خدمت و کار کنند. وضع کنونی، بحمدالله این است. این، کشوری است که گامهای اساسی و بلندی برای بازسازی، در آن برداشته شده است. البته من سفارش کرده‌ام و سفارش و تأکید هم میکنم که باید تلاش شود فقر و بیعدالتی و تبعیض که میراث طواغیت گذشته است، در این کشور ریشه کن شود. این‌جانب بیشترین اهتمام را متوجه این مطلب کرده‌ام و میکنم و توصیه‌ام این است که دیگران نیز همین‌طور عمل کنند. اگر این همه خیرات و برکاتی که بحمدالله مظهر و اوج آن هم در این چند سال اخیر، دولت برادر عزیزمان جناب آقای هاشمی رفسنجانی حفظه‌الله تعالی بود و همه آنچه را که انجام دادیم، چند برابر میبود و چندین برابر آن را هم انجام بدهیم، اما به این نکته توجه نکنیم، کارمان ناقص و ابتر خواهد بود. عزیزان من! نظام اسلامی، نظام سرمایه‌داری نیست. من چهار سال قبل، در همین جا - در روز تنفیذ - همین موضوع را به حضاری که بودند، عرض کردم و گفتم: «نظام ما، نظام سرمایه‌داری نیست. نظام سرمایه‌داری، به جمع ثروت، به رونق اقتصادی و به مجموع در آمد ملی نگاه میکند و برایش مهم نیست که این ثروت

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			چگونه به دست می‌آید، به دست کی می‌آید و چند درصد از مردم، چگونه از آن استفاده میکنند!» باید در آمد ملی بالا برود، ثروت زیاد شود، تلاش اقتصادی مورد حمایت قرار گیرد؛ که مورد حمایت هم قرار می‌دهند. قوانین هم در این جهت است. قدرت اجرایی هم در این جهت است. کشورهای سرمایه‌داری - آن هم نه همه بلکه بعضی - حداکثر کاری که میکنند این است که بیمه‌ها و تضمینهایی را برای قشرهای مظلوم و محروم می‌گذارند، تا حداقلی هم به آنها برسد. این، نظام سرمایه‌داری است. نظام اسلامی، این‌گونه نیست. نظام اسلامی می‌فرماید: «بالعدل قامت السموات والارض». اصل، عدالت است. البته، تولید ثروت هست. نظام اسلامی، یک جامعه فقیر نمی‌خواهد. یک ملت فقیر و یک درآمد عمومی ناچیز نمی‌خواهد. از ثروتها استفاده میکند؛ علم را پیشرفت می‌دهد، منابع زیرزمینی را استخراج میکند، انسانها را به رشد عقلانی می‌رساند، تجارت میکند و صنعت راه می‌اندازد. تاریخ اسلام نشان داد که اسلام به برکت همین احکام نورانی، در یک دوره طولانی، صاحب علم و صنعت در کل جهان بوده است. اما جهت همه اینها، عدالت است. ثروت هست؛ اما باید عدالت در جامعه تضمین شود. برای عدالت، منتظر امام زمانیم. پیغمبران آمدند؛ همه هم برای اقامه قسط آمدند؛ «لیقوم الناس بالقسط». اینها حرفهای خیلی پرمعنایی است که قرآن به ما گفته است؛ نهج البلاغه به ما گفته است و در روایات آمده هم هست. ما که بر سر کار آمدیم - آن روز که روز مبارزه بود تلاش کردیم، آن روز که پیشنهاد مسؤلیت کردند، به هر صورت قبول کردیم - برای تحقق همین هدف بود. کسانی که با فرهنگ ما آشنا نیستند، باور کنند. اگر چه میدانم قطعاً باور نمیکنند که برای ما این مسؤولیتها جاذبه‌ای ندارد. خودیها میدانند. کسانی که از نزدیک با این فرهنگ و اشخاص آشنا هستند، میدانند. این مسؤولیتها، فقط برای اقامه عدل، اقامه حکم الله و هموار کردن راه خدا در مقابل پای مردم، ارزش و محبوبیت و جاذبه دارد. تلاش باید برای این باشد. البته در این زمینه، کار شده است. من اگر نگویم که برادران عزیز ما در مسؤولیتهای گوناگون در دوره‌های گذشته، برای این قضیه چقدر تلاش کرده‌اند، ناسپاسی است. لکن، راه طولانیتری از آنچه که تا به حال پیموده‌ایم در پیش داریم. کار بیشتری از آنچه تا به حال کرده‌ایم باید انجام دهیم. این، مسأله است. اساس کار دولت، باید بر این باشد. چه در زمینه فرهنگی، چه در زمینه اقتصادی و چه در زمینه سازندگی، جهت باید این باشد؛ درحالی که فعالیتها متنوع است. خدا را شکر میکنیم که انتخابات، خوب و بسیار خوش عاقبت و همراه با خرسندی عمومی مردم بود. امروز انسان احساس میکند که برای ملت ما و فضای عمومی کشور، مثل یک روز عید است و این هم، لطف پروردگار است^۱. - «به اعتقاد بنده، سه بخش عمده در مسؤول وجود دارد؛ سه آمادگی و احساس مسؤولیت: اول این‌که، برای نفس کار و عمل آماده باشد. تنبلی و بیحالی و سهل‌انگاری و کار را به دست حوادث و قضا و قدر سپردن، اولین بلایی است که ممکن است یک مدیر را از صلاحیت کافی و لازم ساقط کند. جدی بودن در کار، آرام نداشتن برای کار، احساس مسؤولیت برای اصل اقدام و کار و وظیفه‌ای که بر عهده گرفته، بسیار مهم است. به همین جهت هم هست که اگر کسی واقعاً در بخشی از بخشهای کشور احساس میکند که کفایت لازم برای این کار را ندارد، معلوم نیست که پذیرش آن کار، مشروع باشد. چون قبول این کار، به معنای این

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			است که تعهد کند و بپذیرد که این کار را به انجام برساند. این، بدون کفایت و لیاقت، امکانپذیر نیست. این، آن نکته اول در باب مدیر و مسؤول است. دوم، مسأله آمادگی و استعداد و تعهد برای انجام کار است؛ به همان نحوی که سیاستهای کلی و برنامه‌های اساسی کشور آن را اقتضا میکند. اگر کشور، سیاست مشخصی را در مقوله‌ای پذیرفته است، کسی که اجرای بخشی از بخشهای کشور را میپذیرد، باید آن را در همان جهت کار و به همان سمت و با همان هدف پیش ببرد و هدایت کند؛ ولو خود او، آن سیاست را به طور کامل تثبیت نکرده باشد. اگر چه، در صورتی که مجری آن سیاست را قبول نداشته باشد، معلوم نیست چقدر بتواند این کار را به درستی انجام دهد. ولی به هر حال، آن که لازم و اساسی است، این است که مدیر، مسؤول یا وزیری که این مسؤولیت را برعهده گرفته، کار را در جهت آن سیاستهای پذیرفته شده که سیاستگذاران در هر بخش انجام داده‌اند، پیش ببرد. این هم آن نکته یا رکن دوم از ارکان یک مدیریت سالم. رکن سوم، حفظ طهارت و تقواست. حفظ پاکیزگی در عمل است. اجتناب از هرگونه - خدای ناکرده - اختلاط با اهداف غیر مشروع یا اهداف غیر مقبول و غیراخلاقی است. این، شأن سوم است. مدیر خوب، مدیری است که هر کاری را به عهده میگیرد، با رعایت اصول اخلاقی صحیح، انجام دهد. در نظام اسلامی، چیزی که به شدت با آن مقابله میشود، رسوخ فساد است. در نظام اسلامی، با اعتقاد بد و نادرست، این‌طور مقابله نمیشود که با عمل غیر صحیح و عمل غیراخلاقی و خدای ناکرده رسوخ فساد مبارزه میشود. چیزی که امروز، در دوران بازسازی، مسؤولین کشور، همکاران دولت، مدیران درجه دو و سه در دستگاههای دولتی، تا پایین‌ترین رده‌ها، باید با دقت مراقب باشند، این است که در این دوران بدانند خطر رسوخ و نفوذ فساد، جدی و فلج کننده است. واقعاً فلج کننده است! در این کار، فساد که نمیگوید «من فسادم»! فرد مفسدی که دیگران را به وادی فساد میکشاند - فساد مالی، فساد کاری، قرارهای نامشروع و ناموجه در زمینه‌های مسائل کاری - کسی که انسان را تشویق میکند و میفزاند به این سمت، از اول نمیگوید «من آدم که شما را فاسد کنم». اول با یک عنوان موجه؛ با یک چیز کوچک وارد میدان میشود. انسان است و آسیب‌پذیری شدید. انسان، به شدت آسیب‌پذیر است. لذا، خیلی باید مراقب بود. این‌که ما اظهار خوشحالی میکنیم، برای این است که یک مدیر میتواند این نقش را داشته باشد. همکاران، هر کدام در هر جا که هستند، همین خصوصیت را دارند. البته من به شما عرض کنم: با تجربه‌ای که در کار اجرایی در طول چندین سال پیدا کرده‌ام، به این نتیجه رسیده‌ام که اگر یک مدیر بخواهد حیطه کار خود را سلامت نگه بدارد، باید تا پایین‌ترین رده‌ای را که در انجام کار تأثیر دارد، مراقبت کند. نمیشود بگوییم: «ما حالا یک وزیر خوب را اینجا گذاشتیم؛ همه چیز تمام شد». نه! آن وزیر هم باید معاونین خوبی بگذارد؛ مدیران خوبی را باید بگمارد؛ مسؤولین بخشهای خوبی را باید بگمارد. البته، کار هر چه سنگینتر است، معیارها بالاتر است. توقعی که در مسؤول بالا هست، از مسؤول درجه دو نیست. اما صلاح و امنیت و شناختن کار و علاقه به انجام کار و رعایت تقوا و طهارت در همه رده‌ها، لازم است. بنده بارها به مسؤولین مختلف کشور، در جاهای مختلف، عرض کرده‌ام: مردم فلان شهر یا فلان روستای دورافتاده کشور، نظام را در چهره همان بخشدار یا رئیس پاسگاه نیروی انتظامی یا آن مسؤول مربوطه مشاهده میکنند. برای آنان، رئیس جمهور و وزیر و رئیس و معاون و همه، همین است که با او مواجه است. اگر او سالم باشد، امین باشد، مردمدار و دلسوز باشد، نشان این

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			است که کلّ تشکیلات دولت این‌گونه است. و اگر خدای ناکرده، قدم را کج بردارد، او مقایسه میکند و نمیشود جلو مقایسه‌اش را گرفت. غرض؛ من در شروع کار این دولت جدید - که ان‌شاءالله دولت مبارک جمهوری اسلامی برای ملت ایران و کشور عزیز ما دارای برکات فراوان باشد - این توصیه را مؤکّد میکنم که گزینش همکاران مهم است. البته در سطح وزراء، رعایت و دقّت زیادی میشود. هم رئیس‌جمهور محترم، هم مجلس محترم، جوانب کار را خیلی میسنجند و رعایت میکنند. اما به این‌جا، اکتفا نشود. من به وزرای عزیز که بخشهای مختلف را برعهده دارند یا خواهند داشت، عرض میکنم: یکایک معاونین را، یکایک مدیران را، یکایک مسؤولین سراسر کشور را، در بخش خودتان، با معیارهای الهی انتخاب کنید: کاردان، لایق، متدین، پاک و آراسته به خصوصیتی که برای یک مدیر لازم است. مسأله دوم هم مسأله سیاستها و برنامه‌هاست. من فقط یک جمله در باب سیاستهای اقتصادی عرض کنم - که بحمدالله، دولت عزیزمان برنامه اول را به اواخرش رساند و به زودی برنامه دوم را بعد از یکسال یا کمتر، شروع خواهد کرد - اساس در نظام اسلامی، عبارت است از رفاه عمومی و عدالت اجتماعی. فرق عمده ما با نظامهای سرمایه‌داری همین است. در نظامهای سرمایه‌داری، اساس، رشد اقتصادی و شکوفایی اقتصادی و ازدیاد و تولید ثروت است. هر که بیشتر و بهتر تولید ثروت کند، او مقدّم است. آن‌جا مسأله این نیست که تبعیض یا فاصله پیش آید. فاصله در درآمدها و نداشتن رفاه جمع کثیری از مردم، نگرانی نظام سرمایه‌داری نیست. در نظام سرمایه‌داری، حتی تدابیری که ثروت را تقسیم کند، از نظر نظام سرمایه‌داری، تدابیر منفی و مردودی است. نظام سرمایه‌داری میگوید: «معنی ندارد که ما بگوییم ثروت جمع کنید تا آن را از شما بگیریم تقسیم کنیم! این معنی ندارد. این که شکوفایی نخواهد شد!» نظام اسلامی این‌گونه نیست. نظام اسلامی معتقد به یک جامعه ثروتمند است، نه یک جامعه فقیر و عقب‌مانده. معتقد به رشد اقتصادی است؛ ولی رشد اقتصادی برای عدالت اجتماعی و برای رفاه عمومی، مسأله اول نیست. آنچه در درجه اول است، این است که فقیر در جامعه نباشد؛ محروم نباشد؛ تبعیض در استفاده از امکانات عمومی نباشد. هر کس برای خودش امکاناتی فراهم کرد، متعلّق به خود اوست. اما آنچه که عمومی است - مثل فرصتها و امکانات - متعلّق به همه کشور است و باید در اینها تبعیضی وجود نداشته باشد. معنی ندارد که یک نفر پای خود را بگذارد روی دوش مأمورین دولتی و با ترفند و خدای ناکرده با اعمال روشهای غلط، امتیاز بگیرد، رشدی افسانه‌ای بکند و بعد بگوید: «آقا، من ثروت را خودم به دست آورده‌ام.» در نظام اسلامی، چنین چیزی را نداریم. ثروتی که بر پایه صحیحی نیست، از اصل نامشروع است. ما با نظام سوسیالیستی هم، به همین اندازه فاصله داریم. نظام سوسیالیستی، فرصت را از مردم میگیرد؛ ابتکار و میدان را میگیرد؛ کار و تولید و ثروت و ابزار تولید و منابع عمده سرمایه و تولید را در دولت متمرکز، و به آن متعلّق میکند. این، غلط اندر غلط است. در اسلام، چنین چیزی نداریم. نه آن را داریم، نه این را. هم آن غلط است، هم این. نظام اقتصاد اسلامی، درست است. این‌طور نیست که نظام اقتصادی اسلامی، عبارت باشد از هر چه که در هر دوره‌ای مصلحت باشد. نخیر! نظر شریف امام رضوان‌الله‌علیه هم این نبود. من خودم یک وقت از ایشان پرسیدم. اسلام یک روش خاص خود دارد. مسلکی در مسائل اقتصادی جامعه اسلامی دارد

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			و آن سلک را طی میکند. اساس سیاست کلی اقتصادی کشور، عبارت است از رفاه عمومی و عدالت اجتماعی. البته ممکن است یک نفر با تلاش و استعداد بیشتر، بهره بیشتری برای خودش فراهم کند. این مانعی ندارد. اما در جامعه فقر نباید باشد. هدف برنامه‌ریزان باید این باشد. سازمان برنامه و برنامه‌ریزان کشور، با این سیاست کلی و بر این اساس باید برنامه‌ریزی کنند. در زمینه‌های فرهنگی هم عرض کنم: این دیگر مخصوص ما نیست. همه ملت‌های زنده دنیا، بر این متفقند که اگر ملتی اجازه داد فرهنگ ملی اش پایمال تهاجم فرهنگ‌های بیگانه شود، آن ملت از دست رفته است. ملت غالب، ملتی است که فرهنگش غالب است. غلبه فرهنگی است که میتواند غلبه اقتصادی و سیاسی و امنیتی و نظامی و همه چیز را هم با خود به دنبال بیاورد. کشورهای مقتدر دنیا تلاش میکنند که زبان خودشان را در دنیا رایج کنند؛ چون زبان، بزرگترین رقم یک ملت و کانال عمده انتقال فرهنگ اوست، که لباس، آداب، دین، عقاید و باورهای اجتماعیش را منتقل کند. امروز قدرتهای جهانی، حتی با زور نظامی، میخواهند فرهنگ خودشان را منعکس و منتقل کنند. امریکاییها به شیوه‌ای که در مورد دولت و حکومت و نظام اجتماعی و اقتصادی قائلند، به این جا و آن جای دنیا لشکرکشی میکنند. یعنی این طغیان نفوذ نامشروع فرهنگ بیگانه، به این جاها هم میرسد؛ البته تحت نامهای موجه مثل «حقوق بشر». کسی نیست به امریکاییها بگوید که «کجای دنیا با سیاهان آن طور عمل میکنند که شما میکنید؟ کجای دنیا چند صد نفر آدم را از مرد و زن و کودک، در یک ساختمان، زنده زنده میسوزانند و آتش میزنند؟ هر جا این طور بود، آن وقت اعتراض کنید که «حقوق بشر، نقض شده است.» در امریکا، این کار شد. ما در جای دیگر، این گونه کارها را سراغ نداریم. صهیونیستها هم که خشن‌ترین مردم دنیا هستند، با حمایت امریکاییها این حرکت را میکنند. در باب فرهنگ، سیاست کلی کشور باید عبارت باشد از حفظ و پرداخت و وابستگی شدید و کامل به فرهنگ ملی. البته جزو مهمترین ارکان فرهنگ ملی، اسلام است. ما مردم ایران مفتخریم که از ۱۳۵۰ سال قبل، فرهنگ، زبان، آداب، عادات، لباس و همه چیزمان با اسلام آمیخته شده است. شاید هیچ ملت دیگری این گونه با اسلام آمیخته نشد که ما شدیم. اسلام و آداب و فرهنگ اسلامی، جزو فرهنگ ملی ماست. «ملی» در این جا، مقابل «اسلامی» نیست؛ عین همان اسلامی است. «فرهنگ ملی» یعنی «فرهنگ خودی». فرهنگ خودی، باید حفظ شود. البته فرهنگ خودی از فرهنگ‌های دیگر هم وام میگیرد؛ حرفی نداریم. «اطلبوا العلم ولو بالصلین». این هم فرهنگ است. این که باید رفت از هر جای دنیا چیز خوب را آورد، این هم جزو فرهنگ ماست. این را هم باید حفظ کنیم. اما آنچه را که برای بدنمان لازم است، بجویم و فرو دهیم. نه این که ما آن جا بیفتیم، یکی دیگر بیاید، هر چه که خودش مصلحت میداند به بدن ما تزریق کند؛ مثل مرده؛ مثل آدم بیهوش! این اقتصاد، این فرهنگ و سیاست استقلال که پایه و مبنای سیاست نظام جمهوری اسلامی است، شعار اصلی ماست. استقلال کامل، در همه جهت، یعنی زور و زورگویی را از هیچ کس قبول نکردن؛ مسائل جهانی را طبق معیارهای خود حل کردن و راه آن را پیمودن. مسأله فلسطین را ما با معیارهای خودمان حل و بر اساس آن قضاوت میکنیم و نسبت به آن اقدام مینماییم و تابع هیچ قدرتی در دنیا نمیشویم. در مورد مسأله «بالکان»، همین طور عمل میکنیم. در مسأله «افغانستان» در طول هشت سال جنگ، با همه آن عسرتها و سختیهایی که آن همه مسأله برای ما داشت، ایستادیم و همان گونه که مبنا و روش و دید

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			اسلامی ما بود، نسبت به این مسأله، حرکت کردیم. وقتی که این سیاستها مورد نظر باشد و آن مدیریت وجود داشته باشد، کشور خوب اداره میشود. اما شرط اول آن، وجود ملت بی‌همتایی است که مسؤولین کشور میتوانند به طور کامل به او اعتماد کنند. این ملت بزرگ، ملت خوبی است. امام عظیم‌الشأن، این ملت را خوب شناخته بود و من هیچ کس را مثل آن بزرگوار ندیدم که با خصوصیات این ملت، این‌گونه آشنا باشد و به او این‌طور ایمان داشته باشد. همین‌طور که در قرآن راجع به پیغمبر علیه‌وعلی‌آله‌السلام هست که فرمود: «يؤمن بالله و يؤمن باللمؤمنين»، امام به این ملت ایمان داشت. امیدواریم که ان‌شاءالله توجهات ولی‌عصر ارواح‌نفاذ، شامل حال دولت عزیز ما و رئیس‌جمهور عزیزمان و مسؤولین زحمتکش گرامیمان و ملت عظیم‌الشأن و بزرگوارمان باشد. ان‌شاءالله، این ملت به همان جایی برسد که شایسته او و وعده الهی در حق اوست^۱. «دوران جدید، اگر به معنای انصراف از خطوط ترسیم شده‌ی قطعی به وسیله‌ی امام عزیزمان باشد - که همان خطوط انقلاب و اسلام است و چیزی از آن فراتر نیست - هرگز در انقلاب ما پیش نخواهد آمد. تا وقتی که دلهای بیدار و مردم مسؤول و مسؤولان مؤمن و اسلام‌شناس و امام‌شناس، در این کشور هستند، امریکا و دیگر دشمنان و مستکبران عالم و بدخواهان و منافقان، باید آرزوی چنین روزی را به گور ببرند. خطی که امام برای انقلاب ترسیم کردند و ده سال است که ملت ایران بر اساس آن حرکت میکند، خط عظمت اسلام و مسلمین و دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم است. خط و راهی است که ملت ایران را در دنیا، به صورت یک ملت زنده و سرافراز و مستقلترین و زنده‌ترین و فعالترین ملت‌های دنیا درآورده و ما را از حالت ملت عقب‌افتاده‌ی وابسته‌ی مرده، خارج ساخته است. خطی است که ایمان و محبت و عشق مردم به اسلام را برانگیخته و آنها را در این راه، به فداکاریهای اعجاب‌انگیز و بی‌نظیر واداشته است. این خط، زندگی و همه‌ی هستی و هویت ملی و انقلابی ماست و به فضل پروردگار این خط، با قاطعیت و قدرت و امید و با همان روحیه‌ی که امام در طول دوران نهضت و انقلاب، عملاً به ما تعلیم دادند، به پیش خواهد رفت. ما برای تحکیم راه امام و انقلاب و فداکاری و تلاش و کوشش شبانه‌روزی، آماده‌ایم. جانها و خونهای ما، فدای این راه و خط است. سعادت ما در این است که زندگی خود را در این راه بگذرانیم. در این، هیچ تردیدی نیست. من، حقیقتاً به مدیریت جدید کشور، از اعماق دل اعتقاد و اطمینان و امید دارم. من، آن روزی را میبینم که این مدیریت صالح و سالم و کارآمد و انقلابی، بتواند ان‌شاءالله به کمک مردم - که شرط اصلی است - همه‌ی این گرههایی را که وجود دارد، باز کند و راهها را هموار نماید. البته، همان‌طور که بارها گفته شده‌است و باز هم تکرار و تأکید میکنیم، مبدا مردم انتظار معجزه داشته باشند. این کشور، هشت سال در جنگ بود و اگر درست نگاه کنیم، ده سال جنگ میکرد. مسؤولان دلسوز و عزیز و خدمتگزاری که در این هشت سال، برای مردم کار کردند، با انواع مشکلات دست و پنجه نرم نمودند تا توانستند کشور را در یک شرایط قابل قبول و بالنسبه خوب - که مبالغه هم نمیکنیم - نگه دارند و حفظ کنند. در عین حال، مشکلات جنگ از بین نرفته و تمام نشده است. این جمله را هم مطرح کنم که علاج مشکلات ما در این است که سازندگی کشور

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			را در کنار تأمین روحیه‌ی انقلابی در مردم و حفظ همان صلابت و چهره‌ی باعظمت و هیبت انقلاب ببینیم. اگر به رفاه عمومی نیندیشیم و به سازندگی کشور فکر نکنیم، مطمئناً نظام جمهوری اسلامی نخواهد توانست الگو و تجربه‌ی مطلوب را به دنیا ارائه بدهد. اگر در مسایل رفاه زندگی عمومی و ایجاد تسهیلات و رفع مشکلات غرق شویم، به طوری که جهتگیریهای انقلابی را به دست غفلت بسپریم، به ابهت و هیبت انقلاب ضربه زده‌ایم و جاذبه‌ی آن را در دنیا مخدوش کرده‌ایم و این، مطمئناً به کارایی ما ضربه خواهد زد. بنابراین، این دو در کنار هم مطرحند. البته، در مسایل داخلی و سازندگی، رفاه و رفع مشکلات و ایجاد سازندگی، تنها هدف نیست. در مسایل داخلی هم، تأمین عدالت اجتماعی و امنیت عمومی و رعایت طبقات ضعیف و محروم، یک رکن اصلی است؛ همچنان‌که در سطح حرکت عمومی کشور، اخلاق و روحیات اسلامی و برادری و گذشت و ایثار و بقیه‌ی خلقیات حسنه‌ی اسلامی هم، باید مورد توجه قرار بگیرد^۱.

سری
معاونت‌ساز
صد او ستیا

ج - پرسش ها و شبهه‌هایی که در بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ پاسخ داده شد

ردیف	عنوان پرسش یا شبهه	محور پاسخ	پاسخ رهبر انقلاب به استناد عین عبارات
۱	معنای مسئولیت در نظام اسلامی چیست؟	قبول زحمت	«وظیفه‌ی مسئولان، وظیفه‌ی سنگینی است. در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای کامجویی از قدرت نیست؛ به معنای قبول زحمات خدمت به مردم است؛ این معنای قبول زحمت است؛ معنای مسئولیت در نظام جمهوری اسلامی این است».
۲	راه موفقیت مسئولان چیست؟	دنبال رضای الهی و ادای تکلیف الهی باشیم	«بله، همین جور که گفتند، «امت وسط» خصوصیت جامعه‌ی اسلامی است؛ «و کذلک جعلناکم امةً وسطا لتکونوا شهداء علی الناس و یكون الرسول علیکم شهیدا». راه وسط، همان راه اسلام است؛ نگاه کنیم بینیم اسلام به ما چه میگوید، اسلام از ما چه میخواهد. راه موفقیت این است که دنبال رضای الهی و دنبال انجام تکلیف الهی باشیم. خدای متعال راهها را برای ما مشخص کرده است؛ اگر از این راهها سلوک کنیم، مشی کنیم، به توفیق خواهیم رسید».
۳	راه موفقیت کشور و ملت؟	پایبندی به مبانی اسلام و آنچه امام برای ما به یادگار گذاشتند	«راه موفقیت این کشور و این ملت عبارت است از راه اسلام، پایبندی به مبانی اسلام، پایبندی به ارزشهای اسلامی، و پایبندی به آنچه که امام بزرگوار ما برای ما به یادگار گذاشته است از نصایح و از رهنمودها و خطوط روشنی که در اختیار ما قرار دارد».
۴	اساسی‌ترین اصل یک حرکت الهی؟	تکیه بر عدالت	«تکیه‌ی بر عدالت، اساسی‌ترین و محوریت‌ترین اصل یک حرکت الهی است؛ ادامه‌ی کار همه‌ی انبیا و مصلحان بزرگ تاریخ است».
۵	آیا عدالت، تندروی است؟	عدالت، تندروی نیست؛ حق‌گرایی و جلوگیری از ویژه‌خواری است	«البته عدالت دشمنانی دارد. همه‌ی کسانی که نانشان در بیعدالتی است، با عدالت دشمن‌اند. همه‌ی کسانی که با قلدری و زورگویی - چه در صحنه‌ی ملی، چه در صحنه‌ی بین‌المللی - تغذیه می‌شوند، با عدالت مخالفند. عدالت، شعار اصلی و هدف بزرگ انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی بوده و هست. بعضی می‌خواهند با عنوان تندروی، عدالت را متهم و محکوم کنند. عدالت، تندروی نیست؛ حق‌گرایی است؛ توجه به حقوق آحاد مردم است؛ جلوگیری از ویژه‌خواری است؛ جلوگیری از تجاوز و تعدی به حقوق مظلومان است. در یک کشور کسان زیادی پیدا می‌شوند که اگر دستگاه مسؤول قانونی به مدد آنها نشتابد، در امواج درگیریه‌های گوناگون لگدمال می‌شوند. وظیفه‌ی دولت عدالتمدار، توجه ویژه به قشر محرومین است. عدالت را نباید تندروی و مخالفت با شیوه‌های علمی دانست. با استفاده از همه‌ی شیوه‌های عالمانه و با تدبیر میتوان عدالت را در جامعه مستقر کرد».
۶	منظور از استفاده از شیوه‌های علمی، ورود نسخه‌های منسوخ غربی است؟	نباید نسخه‌های از دور خارج شده غربی‌ها را برای خودمدمان دستورالعمل علاج به حساب آوریم.	«استفاده‌ی از شیوه‌های علمی، کار لازمی است. البته علم نباید اشتباه بشود با نسخه‌های وارداتی که اغلب آنها منسوخ است؛ چه در زمینه‌ی اقتصاد، چه در زمینه‌ی مسائل فرهنگی، چه در زمینه‌های گوناگون. بعضیها دوست دارند امروز ما نسخه‌های منسوخ و از دور خارج شده‌ی غربیها را بار دیگر در این‌جا برای خودمان دستورالعمل علاج به حساب بیاوریم. نه، شیوه‌های پیشرفته، شیوه‌های نو و با تکیه‌ی به فهم و درک و نیاز ایرانی، استفاده‌ی از علم و توجه به نیاز داخل و اقتضائات کشور میتواند راه درست را به ما نشان دهد و ما را پیش ببرد. ما در زمینه‌ی علم باید حرکت خود را جدی کنیم؛ در پیوند علم و صنعت و فناوری کار کنیم؛ در پیدا کردن شیوه‌های توزیع عادلانه‌ی امکانات تلاش و فکر کنیم؛ بهترین و آسان‌ترین و عملی‌ترین شیوه‌ها را انتخاب کنیم و به‌طور جدی وارد شویم».

ردیف	عنوان پرسش یا شبهه	محور پاسخ	پاسخ رهبر انقلاب به استناد عین عبارات
۷	انتظار مردم از مسئولان چیست؟	تلاش و کار و قاطعیت و جدیت در عمل	«انتظار مردم از دولت و رئیس‌جمهور منتخب این است که تلاش و جدیت کنند. تصور بنده - با شناختی که در طول این مدت از احساسات مردم دارم - این است که مردم مایلند تلاش و کار و قاطعیت و جدیت را در عمل مسئولان مشاهده کنند. گاهی نتیجه‌ی دیر به دست می‌آید. بعضی از اهداف، کار یک سال و دو سال نیست؛ تلاش مستمری لازم دارد. همین قدر که مردم ببینند مسئول عالی کشور و دیگر مسئولان دارند کار و تلاش میکنند، خشنود و راضی میشوند. مردم از ما کار لازم دارند؛ خدمت می‌طلبند و توقع دارند؛ و حق به جانب آنهاست».
۸	چه موقع قدرت، نعمت می‌شود؟	اگر برای دستاوردهای مادی و ارضای هوس‌های انسانی باشد	«قدرت به خودی خود نه نعمت است، نه نعمت؛ اگر برای خدا و برای خدمت شد، نعمت است؛ اگر برای دستاوردهای مادی و ارضای هوس‌های انسانی شد، میشود نعمت. امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) به ابن عباس فرمود: ارزش ذاتی حکومت برای من از این کفش وصله‌خورده کمتر است - «ألا ان اقيم حقاً» - مگر این‌که حق را اقامه کنم؛ آن وقت قدرت ارزش پیدا میکند. امیرالمؤمنین با معارضان همین قدرت به جنگ برمیخیزد. قدرتی که برای عدالت و حقیقت است، ارزشمند است؛ این نعمت خداست؛ منتها شیطان باید ما را دچار تسویل نفسانی نکند. نباید اهواء و هوس‌های خودمان را به اشتباه جای آرمانها بگذاریم و خود را توجیه کنیم».
۹	اباحی‌گری اعتقادی و عملی یعنی چه؟	یعنی تقيّعات و تکیه‌گاه‌هایی که یک انسان را در حرکت خود به سمت هدف مشخص می‌کند، از او گرفته می‌کند.	«اباحی‌گری اعتقادی و عملی، یعنی پایبندیها و تقيّعات و تکیه‌گاه‌هایی که یک انسان را در حرکت خود به سمت هدف مشخصی عازم و مصمم میکند، از او گرفتن و او را سرگردان و لنگ کردن. این را باید جدی بگیرید. یکی از سیاستهای دشمنان اسلام این است که ایمان مردم را بگیرند و اعتقاد آنها به انقلاب را سلب کنند. چند سالی است که این را در تبلیغاتشان شروع کرده‌اند. بنده از همان اوایلی که این تبلیغات در رفتارهای دشمنان کشور، اجرایی و عملیاتی شده بود - حدود ده، یازده سال پیش - متوجه این نکته شدم و به همه، بخصوص به مسئولان فرهنگی هشدار دادم و گفتم اینها میخواهند اصل اعتبار انقلاب را زیر سؤال ببرند؛ انقلابی که یکی از افتخارات تاریخ بشری در زمان ماست؛ انقلابی که یک ملت با دست خالی و به برکت ایمان، آن هم در مقابل یک دژ علی‌الظاهر تسخیرناپذیر استکبار در این منطقه آن را بر پا کرد و موفق شد؛ انقلابی به نام خدا؛ انقلابی در راه ارزشهای اسلامی؛ انقلابی که ملت‌های مسلمان را به اسلامشان امیدوار و به هویت اسلامی‌شان دلگرم کرد؛ انقلابی که در همه نقاط جهان ملت‌ها را خودباوری بخشید و آنها احساس کردند که یک ملت - وقتی که عزم و اراده‌ای از خود نشان دهد - میتواند بر بزرگترین موانع پیروز شود و فائق آید. دشمنان میخواستند پیام آزادی، معنویت، ارزش و فضیلت و کرامت انسانی را که در این انقلاب بود، ندیده بگیرند. این کاری بود که به صورت برنامه‌ریزی شده و با انواع و اقسام طرق تبلیغاتی، آن را دنبال کردند. البته - متأسفانه - یک عده غافل، به صورت پادو در داخل هم همانها را تبلیغ کردند و هنوز هم میکنند. این برای آن است که پشتوانه فکری - که در واقع تکیه‌گاه اراده و عزم راسخ مردم است - از آنها گرفته شود و مردم احساس کنند پشتشان خالی است».
۱۰	یکی از موانع مهم پیشرفت اقتصادی کشور؟	وجود گلوگاه‌های فساد	«یکی از موانع پیشرفت اقتصادی کشور، وجود گلوگاه‌های فساد است که به‌شدت باید از آن ترسید و با آن مقابله و مبارزه کرد. البته کار سختی هم هست. من در جریان آن نامه هشت ماده‌ای که نوشتم، هم به رئیس‌جمهور محترم، هم به رئیس‌محترم قوه قضائیه و هم به رئیس‌محترم مجلس گفتم

ردیف	عنوان پرسشی یا شبهه	محور پاسخ	پاسخ رهبر انقلاب به استناد عین عبارات
			که بدانید مبارزه با فساد، یک مبارزه جدّی و واقعی است. مفسدین تهاجم خواهند کرد و فشار خواهند آورد؛ لذا کار سختی است. برای مقابله با شیوع فساد اقتصادی و مالی، باید لباس مبارزه به تن کرد. یک جریان فساد هم فسادهای اخلاقی و رواج منکرات است. با این هم باید مقابله و مبارزه کرد. ما خوب میدانیم، این جزو تعالیم اسلام است که با زبان و تبیین باید مردم را با فضایل اخلاقی آشنا کرد و از منکرات دور نگه داشت».
۱۱	یکی از عواملی که موجب شکست مشروطیت شد؟	متدبّین بعد از مدتی احساس کردند کار به سمت بی دینی می رود	- «یکی از عواملی که موجب شکست مشروطیت در ایران شد، این بود که متدبّین بعد از مدتی احساس کردند کار به سمت بیدینی پیش میرود. جنجال زیاد مطبوعاتی که آن وقت همه انگیزه خودشان را این قرار داده بودند که به مقدّسات دینی حمله کنند - البته کسانی که در مشروطیت با اساس دین و مظاهر دینی و اعتقادات دینی و روحانیت و با این طور چیزها در مجامع به صورت قلمی و شعاری مقابله و اهانت میکردند، عدّه زیادی نبودند، اما جنجالشان زیاد بود - موجب شد که متدبّین و علما که در صفوف اول مبارزه مشروطیت بودند، بتدریج دلسرد شدند و کنار نشستند».
۱۲	نظام سرمایه داری دنبال چیست؟	به جمع ثروت، رونق اقتصادی و به مجموع در آمد ملی نگاه می کند و برایش مهم نیست که این ثروت چگونه به دست می آید و چند درصد مردم از آن استفاده می کنند	- «عزیزان من! نظام اسلامی، نظام سرمایه داری نیست. من چهارسال قبل، در همین جا - در روز تنفیذ - همین موضوع را به حضّاری که بودند، عرض کردم و گفتم: «نظام ما، نظام سرمایه داری نیست. نظام سرمایه داری، به جمع ثروت، به رونق اقتصادی و به مجموع در آمد ملی نگاه می کند و برایش مهم نیست که این ثروت چگونه به دست می آید، به دست کی می آید و چند درصد از مردم، چگونه از آن استفاده میکنند!» باید در آمد ملی بالا برود، ثروت زیاد شود، تلاش اقتصادی مورد حمایت قرار گیرد؛ که مورد حمایت هم قرار میدهند. قوانین هم در این جهت است. قدرت اجرایی هم در این جهت است. کشورهای سرمایه داری - آن هم نه همه بلکه بعضی - حداکثر کاری که میکنند این است که بیمه ها و تضمینهایی را برای قشرهای مظلوم و محروم میگذارند، تا حداقلی هم به آنها برسد. این، نظام سرمایه داری است».
۱۳	نظام اسلامی چه می گوید؟	بالعدل قامت السموات والارض	- «نظام اسلامی، این گونه نیست. نظام اسلامی میفرماید: «بالعدل قامت السموات والارض». «اصل، عدالت است. البته، تولید ثروت هست. نظام اسلامی، یک جامعه فقیر نمیخواهد. یک ملت فقیر و یک درآمد عمومی ناچیز نمیخواهد. از ثروتها استفاده میکند؛ علم را پیشرفت میدهد، منابع زیرزمینی را استخراج میکند، انسانها را به رشد عقلانی میرساند، تجارت میکند و صنعت راه می اندازد. تاریخ اسلام نشان داد که اسلام به برکت همین احکام نورانی، در یک دوره طولانی، صاحب علم و صنعت در کلّ جهان بوده است. اما جهت همه اینها، عدالت است. ثروت هست؛ اما باید عدالت در جامعه تضمین شود. برای عدالت، منتظر امام زمانیم. پیغمبران آمدند؛ همه هم برای اقامه قسط آمدند؛ «لیقوم الناس بالقسط». اینها حرفهای خیلی پرمعنایی است که قرآن به ما گفته است؛ نهج البلاغه به ما گفته است و در روایات ائمه هم هست».
۱۴	نظام سوسیالیستی در پی چیست؟	نظام سوسیالیستی، فرصت را از مردم می گیرد و کار و تولید و ثروت و ابزار تولید و منابع عمده سرمایه و تولید را در دولت	- «ما با نظام سوسیالیستی هم، به همین اندازه فاصله داریم. نظام سوسیالیستی، فرصت را از مردم میگیرد؛ ابتکار و میدان را میگیرد؛ کار و تولید و ثروت و ابزار تولید و منابع عمده سرمایه و تولید را در دولت متمرکز، و به آن متعلّق میکند. این، غلط اندر غلط است. در اسلام، چنین چیزی نداریم. نه آن را داریم، نه این را. هم آن غلط است، هم این. نظام اقتصاد اسلامی، درست است. این طور نیست که نظام اقتصادی اسلامی، عبارت باشد از هر چه که در

ردیف	عنوان پرسش یا شبهه	محور پاسخ	پاسخ رهبر انقلاب به استناد عین عبارات
		متمرکز می کند.	هر دوره‌ای مصلحت باشد. نخیر! نظر شریف امام رضوان‌الله‌علیه هم این نبود. من خودم یک وقت از ایشان پرسیدم».
۱۵	علاج مشکلات ما چیست؟	در این است که سازندگی کشور را در کنار تأمین روحیه انقلابی در مردم و حفظ همان صلابت و هیبت انقلاب با عزم و جدیت پیش ببریم	«این جمله را هم مطرح کنم که علاج مشکلات ما در این است که سازندگی کشور را در کنار تأمین روحیه انقلابی در مردم و حفظ همان صلابت و هیبت انقلاب با عزم و جدیت پیش ببریم. اگر به رفاه عمومی نیندیشیم و به سازندگی کشور فکر نکنیم، مطمئناً نظام جمهوری اسلامی نخواهد توانست الگو و تجربه‌ی مطلوب را به دنیا ارائه دهد. اگر در مسایل رفاه زندگی عمومی و ایجاد تسهیلات و رفع مشکلات غرق شویم، به طوری که جهت‌گیریهای انقلابی را به دست غفلت بسپریم، به ابهت و هیبت انقلاب ضربه زده‌ایم و جاذبه‌ی آن را در دنیا مخدوش کرده‌ایم و این، مطمئناً به کارایی ما ضربه خواهد زد. بنابراین، این دو در کنار هم مطرحند».

پژوهش
تجربہ
معاونت ساسی
صد او ستیا

د - بررسی بیانات در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری از سال ۶۸ تا ۹۲ از زاویه آینده نگری

ردیف	موضوع	محور	مستندات
۱	پایبندی کابینه به خطوط اسلام و انقلاب و امام:	فرصت: ۱- توجه به حفظ عظمت اسلام و مسلمین ۲- الگوشدن نظام اقتصادی اسلامی و بی توجهی به نظام سرمایه داری و سوسیالیستی ۳- اجتناب از اختلاط با اهداف غیرمشروع ۴- تلاش برای اقامه عدل ۵- مبنا قراردادن اهداف انقلاب ۶- پایبندی به اصول مورد نظر امام ۷- مدیریت کارآمد و روحیه انقلابی و کارآمد	«خطی که امام برای انقلاب ترسیم کردند و ده سال است که ملت ایران بر اساس آن حرکت میکند، خط عظمت اسلام و مسلمین و دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم است. خط و راهی است که ملت ایران را در دنیا، به صورت یک ملت زنده و سرافراز و مستقلترین و زنده‌ترین و فعالترین ملت‌های دنیا درآورده و ما را از حالت ملت عقب‌افتاده‌ی وابسته‌ی مرده، خارج ساخته است. خطی است که ایمان و محبت و عشق مردم به اسلام را برانگیخته و آنها را در این راه، به فداکاریهای اعجاب‌انگیز و بی‌نظیر واداشته است. این خط، زندگی و همه‌ی هستی و هویت ملی و انقلابی ماست و به فضل پروردگار این خط، با قاطعیت و قدرت و امید و با همان روحیه‌ی که امام در طول دوران نهضت و انقلاب، عملاً به ما تعلیم دادند، به پیش خواهد رفت. ما با نظام سوسیالیستی هم، به همین اندازه فاصله داریم. نظام سوسیالیستی، فرصت را از مردم میگیرد؛ ابتکار و میدان را میگیرد؛ کار و تولید و ثروت و ابزار تولید و منابع عمده سرمایه و تولید را در دولت متمرکز، و به آن متعلق میکند. این، غلط اندر غلط است. در اسلام، چنین چیزی نداریم. نه آن را داریم، نه این را. هم آن غلط است، هم این. نظام اقتصاد اسلامی، درست است. این‌طور نیست که نظام اقتصادی اسلامی، عبارت باشد از هر چه که در هر دوره‌ای مصلحت باشد. نخیر! نظر شریف امام رضوان‌الله‌علیه هم این نبود. من خودم یک وقت از ایشان پرسیدم. رکن سوم، حفظ طهارت و تقواست. حفظ پاکیزگی در عمل است. اجتناب از هرگونه - خدای ناکرده - اختلاط با اهداف غیر مشروع یا اهداف غیر مقبول و غیراخلاقی است. این، شأن سوم است. مدیر خوب، مدیری است که هر کاری را به عهده میگیرد، با رعایت اصول اخلاقی صحیح، انجام دهد. در نظام اسلامی، چیزی که به شدت با آن مقابله میشود، رسوخ فساد است. در نظام اسلامی، با اعتقاد بد و نادرست، این‌طور مقابله نمیشود که با عمل غیر صحیح و عمل غیراخلاقی و خدای ناکرده رسوخ فساد مبارزه میشود. چیزی که امروز، در دوران بازسازی، مسؤولین کشور، همکاران دولت، مدیران درجه دو و سه در دستگاه‌های دولتی، تا پایین‌ترین رده‌ها، باید با دقت مراقب باشند، این است که در این دوران بدانند خطر رسوخ و نفوذ فساد، جدی و فلج کننده است. واقعاً فلج کننده است! در این کار، فساد که نمیگوید «من فسادم»! فرد مفسدی که دیگران را به وادی فساد میکشاند - فساد مالی، فساد کاری، قرارهای نامشروع و ناموجه در زمینه‌های مسائل کاری - کسی که انسان را تشویق میکند و میلغزاند به این سمت، از اول نمیگوید «من آدمم که شما را فاسد کنم». اول با یک عنوان موجه؛ با یک چیز کوچک وارد میدان میشود. انسان است و آسیب‌پذیری شدید. انسان، به شدت آسیب‌پذیر است. لذا، خیلی باید مراقب بود. نظام اسلامی میفرماید: «بالعدل قامت السموات والارض». «اصل، عدالت است. البته، تولید ثروت هست. نظام اسلامی، یک جامعه فقیر نمیخواهد. یک ملت فقیر و یک درآمد عمومی ناچیز نمیخواهد. از ثروتها استفاده میکند؛ علم را پیشرفت میدهد، منابع زیرزمینی را استخراج میکند، انسانها را به رشد عقلانی میرساند، تجارت میکند و صنعت راه می‌اندازد. تاریخ اسلام نشان داد که اسلام به برکت همین احکام نورانی، در یک دوره طولانی، صاحب علم و صنعت در کل جهان بوده است. اما جهت همه اینها، عدالت است. ثروت هست؛ اما باید عدالت در جامعه تضمین شود. برای عدالت، منتظر امام زمانیم. پیغمبران آمدند؛ همه هم برای اقامه قسط آمدند؛ «لیقوم الناس بالقسط». اینها حرفهای خیلی پرمعنایی است که قرآن به ما گفته

ردیف	موضوع	محور	مستندات
			است؛ نهج البلاغه به ما گفته است و در روایات ائمه هم هست. خطی که امام برای انقلاب ترسیم کردند و ده سال است که ملت ایران بر اساس آن حرکت میکند، خط عظمت اسلام و مسلمین و دفاع از محرومان و مستضعفان در سراسر عالم است. خط و راهی است که ملت ایران را در دنیا، به صورت یک ملت زنده و سرافراز و مستقلترین و زنده‌ترین و فعالترین ملت‌های دنیا درآورده و ما را از حالت ملت عقب‌افتاده‌ی وابسته‌ی مرده، خارج ساخته است. خطی است که ایمان و محبت و عشق مردم به اسلام را برانگیخته و آنها را در این راه، به فداکاریهای اعجاب‌انگیز و بی‌نظیر واداشته است. این خط، زندگی و همه‌ی هستی و هویت ملی و انقلابی ماست و به فضل پروردگار این خط، با قاطعیت و قدرت و امید و با همان روحیه‌ی که امام در طول دوران نهضت و انقلاب، عملاً به ما تعلیم دادند، به پیش خواهد رفت. ما برای تحکیم راه امام و انقلاب و فداکاری و تلاش و کوشش شبانه‌روزی، آماده‌ایم. جانها و خونهای ما، فدای این راه و خط است. سعادت ما در این است که زندگی خود را در این راه بگذرانیم. در این، هیچ تردیدی نیست. من، حقیقتاً به مدیریت جدید کشور، از اعماق دل اعتقاد و اطمینان و امید دارم. من، آن روزی را میبینم که این مدیریت صالح و سالم و کارآمد و انقلابی، بتواند ان‌شاءالله به کمک مردم - که شرط اصلی است - همه‌ی این گرههایی را که وجود دارد، باز کند و راهها را هموار نماید. البته، همان‌طور که بارها گفته شده‌است و باز هم تکرار و تأکید میکنیم، مبدا مردم انتظار معجزه داشته باشند. این کشور، هشت سال در جنگ بود و اگر درست نگاه کنیم، ده سال جنگ میکرد. مسئولان دلسوز و عزیز و خدمتگزاری که در این هشت سال، برای مردم کار کردند، با انواع مشکلات دست و پنجه نرم نمودند تا توانستند کشور را در یک شرایط قابل قبول و بالتسبه خوب - که مبالغه هم نمیکنیم - نگه دارند و حفظ کنند. در عین حال، مشکلات جنگ از بین نرفته و تمام نشده است. این جمله را هم مطرح کنم که علاج مشکلات ما در این است که سازندگی کشور را در کنار تأمین روحیه‌ی انقلابی در مردم و حفظ همان صلابت و چهره‌ی باعظمت و هیبت انقلاب ببینیم. اگر به رفاه عمومی نیندیشیم و به سازندگی کشور فکر نکنیم، مطمئناً نظام جمهوری اسلامی نخواهد توانست الگو و تجربه‌ی مطلوب را به دنیا ارائه بدهد. اگر در مسایل رفاه زندگی عمومی و ایجاد تسهیلات و رفع مشکلات غرق شویم، به طوری که جهتگیریهای انقلابی را به دست غفلت بسپریم، به ابهت و هیبت انقلاب ضربه زده‌ایم و جاذبه‌ی آن را در دنیا مخدوش کرده‌ایم و این، مطمئناً به کارایی ما ضربه خواهد زد. بنابراین، این دو در کنار هم مطرحند».
۲	کامجویی کردن کابینه از قدرت:	تهدید: ۱- استفاده از منصب و مقام برای بهره‌مندی‌های خود و ارضای هوس‌های انسانی ۲- قرار دادن اهل‌واء و هوس‌های خود به جای آرمان‌ها ۳- بی‌توجهی به منتقدان ۴- سوء استفاده از فرصت‌ها و امکانات عمومی ۵- اصطکاک پیدا کردن منافع مسئولان با مردم	«من به رئیس جمهور محترم برادرانه توصیه میکنم؛ در همه‌ی حالات، همین احساسی را که امروز بیان کردید - احساس خدمتگزاری به مردم - برای خودتان حفظ کنید. قدرت اگر با هدف خدمت به مردم باشد، عبادت است. شاید هیچ عبادتی بالاتر از عبادت مسؤولی نیست که به خاطر تلاش و خدمت به مردم، از راحت و آسایش و امنیت خود صرف‌نظر میکند. این روحیه‌ی خدمتگزاری، خاکساری، تواضع در مقابل مردم و شناخت عظمت مردم را برای خودتان حفظ کنید، که این نعمت بزرگی است. از خدای متعال لحظه‌ی غافل نشوید. این توفیقات به فضل و لطف الهی به ما داده میشود. باید خود را قابل رحمت و تفضلات روزافزون الهی کنیم. با یاد خدا و با توکل به خدا و با اخلاص در عمل، باید بتوانیم جلب رحمت الهی بکنیم. اگر جلب رحمت الهی شد، همه‌ی مشکلات آسان میشود و موانع از سر راه برخواهد خاست. اگر صادقانه در راه خدا کار کنیم، خدای متعال به ما کمک خواهد کرد. اگر هدف قدرت، منافع مادی شد، قدرت، بزرگترین وزر و

ردیف	موضوع	محور	مستندات
			و بال برای انسان خواهد بود. کسانی که قدرت و منصب و مقام را برای بهره‌مندیهای خود، پُر کردن کیسه‌های خود و دنیای خود میطلبند، آن جایی که منافع آنان با منافع مردم اصطکاک پیدا میکند، نمیتوانند به نفع مردم کار کنند. قدرت به خودی خود نه نعمت است، نه نعمت؛ اگر برای خدا و برای خدمت شد، نعمت است؛ اگر برای دستاوردهای مادی و ارضای هوس‌های انسانی شد، میشود نعمت. امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) به ابن‌عباس فرمود: ارزش ذاتی حکومت برای من از این کفش وصله‌خورده کمتر است - «أَلَا ان اقیم حقاً» - مگر این که حقی را اقامه کنم؛ آن وقت قدرت ارزش پیدا میکند. امیرالمؤمنین با معارضان همین قدرت به جنگ برمیخیزد. قدرتی که برای عدالت و حقیقت است، ارزشمند است؛ این نعمت خداست؛ منتها شیطان باید ما را دچار تسویل نفسانی نکند. نباید اهواء و هوس‌های خودمان را به اشتباه جای آرمانها بگذاریم و خود را توجیه کنیم. به انتقادهای عیوبی که برای ما می‌شمارند، گوش فرا دهیم و خود را اصلاح کنیم تا وقتی که با خدای متعال ملاقات میکنیم، بتوانیم عذر تقصیر داشته باشیم - ما که از تقصیر و قصور خالی نیستیم - بگوییم پروردگارا! ما تلاش و مجاهدت کردیم و آنچه از دست ما برآمد، انجام دادیم؛ نتیجه این شد. اگر نیت خالص شود، این ممکن خواهد شد. اگر نیت خالص نشود، دشوار است که انسان جواب مظالم فراوانی را که در یک جامعه اتفاق می‌افتد و مسؤولان بالای کشور - خود بنده و دیگر مسؤولان - خواه و ناخواه در مسؤولیت آنها شرکت و دخالت دارند، بتواند بدهد. انسان نمیتواند پیش خداوند متعال خود را از آنها تبرئه کند... امروز کشور ما آمادگیهای زیادی دارد؛ ظرفیتهای فراوانی پیدا کرده؛ این ظرفیتهای را میتوان به چندین برابر افزایش داد و از آنها به نفع مردم و به نفع رفع فقر و محرومیت استفاده کرد. کار و تلاش، مقابله‌ای با فساد، منقطع نشدن خدمت و تلاش دایمی، رازی است که همه‌ی اینها را ان‌شاءالله برای ما تأمین خواهد کرد».
۳	حرکت کابینه در جهت سیاست‌های سند چشم‌انداز:	فرصت: ۱- تأمین رفاه عمومی ۲- توسعه علمی و فنی و همه‌جانبه و عدالت‌محور	- «دولت محترم و خدمتگزار با برنامه‌ریزی صحیح، به همان کیفیتی که در سند چشم‌انداز بیست ساله تصویب شده و سیاست‌هایی که اعلام شده است - که جهت این سیاست‌ها هم عدالت، رفاه عمومی و توسعه‌ی علمی و فنی و همه‌جانبه و عدالت‌محور است - در این جهت حرکت کند. دستیابی به این اهداف والا، دور از دسترس نیست. با تلاش، با توکل به خدا، با تکیه‌ی به مردم، با استفاده از نیروهای بانشاطی که در جامعه‌ی جوان ما بحمدالله فراوانند، میتوان به این هدفها دست یافت».